

Eiropbarometra zibensaptauja 525

Finanšupratības līmeņa uzraudzība ES

Ziņot

Lauka darbs:

2023. gada marts-aprīlis

Publikācija:

2023. gada jūlijs

Eiropas Komisijas Finanšu stabilitātes, finanšu pakalpojumu un kapitāla tirgu savienības ģenerāldirektorāta pieprasītais apsekojums, ko koordinē Komunikācijas ģenerāldirektorāts

Šis dokuments neatspoguļo Eiropas Komisijas viedokli.

Tajā ietvertās interpretācijas un viedokļi ir tikai autoru interpretācijas un viedokļi.

Eiropbarometra zibensaptauja Nr. 525 — Ipsos Eiropas publiskās lietas

Dokuments, ko sagatavojis Pierre Dieumegard for [Europe-Democracy-Esperanto](#)

Šā "pagaidu" dokumenta mērķis ir ļaut lielākam skaitam Eiropas Savienības iedzīvotāju uzzināt par Eiropas Savienības sagatavotajiem dokumentiem (un tos finansē no viņu nodokļiem). **Beztulkojumiem cilvēki tiek izslēgti no debatēm.**

Šis dokuments "Eurobarometer" bija [pieejams tikai angļu valodā](#) pdf failā. No šī sākotnējā faila mēs izveidojām odt-failu, ko sagatavoja Libre Office programmatūra, mašīntulkošanai uz citām valodām. Rezultāti tagad ir [pieejami visās oficiālajās valodās](#).

Ir vēlams, lai ES administrācija pārņemtu svarīgu dokumentu tulkošanu. "Svarīgi dokumenti" ir ne tikai normatīvie akti, bet arī svarīga informācija, kas nepieciešama, lai kopīgi pieņemtu apzinātus lēmumus.

Lai kopīgi apspriestu mūsu kopīgo nākotni un nodrošinātu uzticamus tulkojumus, starptautiskā valoda Esperanto būtu ļoti noderīga tās vienkāršības, regularitātes un precizitātes dēļ.

Sazinieties ar mums:

[Kontakto \(europokune.eu\)](mailto:europokune.eu)

<https://e-d-e.org/-Kontakti-EDE>

Eiropas Komisijas ziņojums 525

Finanšu stabilitātes, finanšu pakalpojumu un kapitāla tirgu savienības uzraudzība ES

Eiropas Komisijas ziņojums 525

Finanšu stabilitātes, finanšu pakalpojumu un kapitāla tirgu savienības uzraudzība ES

Ziņot

2023. gada marts-aprīlis

Apsekojums, ko pēc Eiropas Komisijas pieprasījuma veica Ipsos European Public Affairs,
Finanšu stabilitātes, finanšu pakalpojumu un kapitāla tirgu savienības ģenerāldirektorāts
Eiropas Komisijas Komunikācijas ģenerāldirektorāta koordinēta aptauja
(COMM ĢD Plašsaziņas līdzekļu uzraudzības un Eiropas Komisijas nodaļa)

Eiropas Komisija
Finanšu pratības līmeņa uzraudzība ES

Projekta nosaukums

Eiropas Komisija Nr. 525 "Finanšu pratības līmeņa uzraudzība ES", 2023. gada marts-aprīlis

Ziņot

Valodas versija EN

Kataloga numurs EV-03-23-340-EN-N

ISBN 978-92-68-05106-1

doi:10.2874/956514

© Eiropas Savienība, 2023. gads

<https://europa.eu/eurobarometer>

Satura rādītājs

Ieviešana.....	7
Galvenie konstatējumi.....	9
Finanšu zināšanas.....	9
Finansiālā rīcība.....	9
Vispārējais finanšprasības vērtējums.....	9
Digitālie finanšu pakalpojumi.....	10
Finansiālā noturība un iekļaušana.....	10
ESsaņemu konsultācijas no bankas, apdrošinātāja vai finanšu konsultanta.....	10
1. iedaļa. Finanšprasības līmeņa mērīšana.....	11
1.1. Pašnovērtētas zināšanas finanšu jomā.....	11
1.2. Finanšu zināšanas.....	14
1.3. Finansiālā rīcība.....	19
1.4. Vispārējais finanšprasības vērtējums.....	23
2. iedaļa. Digitālā prasība finanšu jomā.....	25
3. iedaļa. Finansiālā noturība un iekļaušana.....	27
3.1. Īpašumtiesības uz finanšu produktiem.....	27
3.2. Padarīt galus satiec.....	33
3.3. Pensionēšanās plāni.....	35
4. iedaļa. Investīciju konsultācijas, kas saņemtas no bankas, apdrošinātāja vai finanšu konsultanta.....	37
Tehniskās specifikācijas.....	39
Anketa.....	41
Datu pielikums.....	45
Komentāri.....	64
Dīvaina korelācija starp abām zināšanām un uzvedības rādītājiem.....	64
Daži jautājumi, iespējams, tika sajaukti daudziem indivīdiem.....	64
Atšķirības no citiem Eiropas Komisijas apsekojumiem.....	65

Eiropas Komisija zibensaptauja 525

Finanšu pratibas limesa uzraudziba ES

levešana

ES strādā pie tā, lai nodrošinātu, ka cilvēkiem visā Eiropā ir zināšanas, prasmes un attieksme, kas vajadzīga, lai pieņemtu labus finanšu lēmumus.

Katru dienu tūkstošiem ES pilsoņu izlemj, kur atvērt bankas kontu, kādu hipotēku izvēlēties, kur ieguldīt savu naudu un kā ietaupīt pensijā. Finanšu pratība palīdz cilvēkiem pieņemt šādus lēmumus, jo tā palīdz viņiem labāk pārvaldīt savu naudu, ieguldīt kapitāla tirgos tādā veidā, kas atbilst viņu vajadzībām, un plānot nākotni. Tas arī palīdz aizsargāt individuus no pārmērīgām parādsaistībām, pārmērīga riska uzņemšanās, krāpšanas vai kiberriska.¹

Finanšpratība tiek definēta kā izpratnes, zināšanu, prasmju, attieksmes un uzvedības apvienojums, kas nepieciešams, lai pieņemtu pareizus finanšu lēmumus un galu galā panāktu individuālu finansiālo labklājību.

Eiobarometra zibensaptauja aptver šādus aspektus:

ES iedzīvotāju finanšu zināšanas (pašnovērtējuma līmenis un rezultāti, kuru pamatā ir pieci jautājumi, kas pārbauda finanšu zināšanas)

“Finansiāli pārdomātas” uzvedības līmenis (piemēram, sekojot līdzi izdevumiem un cenšoties sasniegt finanšu mērķus)

ES iedzīvotāju finanšpratības līmenis, apvienojot viņu finanšu zināšanas un finanšu uzvedības rādītājus (un cik lielā mērā pratība par finansēm dažādās sociāldemogrāfiskajās grupās atšķiras)

Vai ES iedzīvotāji jūtas ērti, izmantojot digitālos finanšu pakalpojumus, piemēram, tiešsaistes banku pakalpojumus vai mobilos maksājumus

■ Īpašumtiesības uz dažādiem finanšu produktiem, piemēram, dzīvības apdrošināšanu, privāto pensiju vai pensiju produktiem un ieguldījumu produktiem.

Cik ilgi ES pilsoņi varētu turpināt segt savus uzturēšanās izdevumus, neaizņemot naudu vai nepārvietojot māju, ja viņi zaudētu savu galveno ienākumu avotu

■ uzticība pensiju plāniem un spēja dzīvot ērti, pensionējoties

ES iedzīvotāju priekšstats par to, vai ieguldījumu konsultācijas galvenokārt ir viņu interesēs.

Eiropas Komisijas Finanšu stabilitātes, finanšu pakalpojumu un kapitāla tirgu savienības ģenerāldirektorāta vārdā Ipsos European Public Affairs intervēja reprezentatīvu izlasi, kurā bija pārstāvēti 18 gadus veci un vecāki pilsoņi katrā no 27 Eiropas Savienības dalībvalstīm. Laikposmā no 2023. gada 29. marta līdz 5. aprīlim tiešsaistē tika veiktas 26139 intervijas (datoru atbalstītas tīmekļa intervijas). Apsekojuma dati tiek svērti atbilstoši zināmajām iedzīvotāju proporcijām. ES27 vidējos rādītājus svērt saskaņā ar iedzīvotāju skaitu, kas ir 18+ katrā ES dalībvalstī. Šā ziņojuma pielikumā ir pievienota tehniska piezīme par apsekojuma veikšanai izmantotajām metodēm.

Piezīmes:

1) Uz apsekojuma rezultātiem attiecas paraugu ņemšanas pielāgums, kas nozīmē, ka ne visas acīmredzamās atšķirības starp grupām var būt statistiski nozīmīgas. Tādējādi tekstā ir izceltas tikai statistiski nozīmīgas atšķirības (5 % līmenī), t. i., ja ir pamatoti skaidrs, ka tās, visticamāk, nenotiks nejauši.

---

1 Avots: https://finance.ec.europa.eu/consumer-finance-and-payments/financial-literacy_en

- 2) Procenti nedrīkst būt līdz 100 %, jo tie ir noapaļoti līdz tuvākajiem procentiem. Noapaļošanas dēļ var gadīties arī tas, ka diagrammās parādīto atsevišķo atbilžu opciju procentuālā daļa precīzi nesakrīt ar diagrammās un tabulās norādītajām vai tekstā minētajām kopsummām. Atbilžu procentuālā daļa pārsniegs 100 %, ja jautājums ļaus respondentiem izvēlēties vairākas atbildes.
- 3) Šajā ziņojumā valstis tiek apzīmētas ar to oficiālo saīsinājumu. Šajā ziņojumā izmantotie saīsinājumi atbilst:

BŪT	Beļģija	LT	Lietuva
BG	Bulgārija	LU	Luksemburga
CZ	Čehija	HU	Ungārija
DK	Dānija	MT	Malta
DE	Vācija	NL	Nīderlande
EE	Igaunija	AT	Austrija
IE	Īrija	PL	Polija
EL	Grieķija	PT	Portugāle
ES	Spānija	RO	Rumānija
FR	Francija	SI	Slovēnija
HR	Horvātija	SK	Slovākija
IT	Itālija	FI	Somija
CY	Kipras pārstāvniecība*	SE	Zviedrija
LV	Latvija		

* Kipra kopumā ir viena no 27 ES dalībvalstīm. Tomēr *acquis communautaire* ir apturēts tajā valsts daļā, kuru nekontrolē Kipras Republikas valdība. Praktisku apsvērumu dēļ kategorijā "CY" ir iekļautas tikai intervijas, kas veiktas tajā valsts daļā, kuru kontrolē Kipras Republikas valdība.

Galvenie konstatējumi

Finanšu zināšanas

Tikai viens no diviem respondentiem visā ES (52 %) vērtē savas vispārējās zināšanas par finanšu jautājumiem kā vidēji salīdzinājumā ar citiem pieaugušajiem savā valstī. Ceturtā daļa atbildēja, ka viņu finanšu zināšanas ir “diezgan augstas” un 5 % — ka tās ir “ļoti augstas” salīdzinājumā ar citiem pieaugušajiem; turpretī 12 % savu zināšanu raksturo kā “diezgan zemu” un 4 % — kā “ļoti zemas”.

Ar pieciem finanšu zināšanu jautājumiem 66 % respondentu saprot, ka ieguldījums ar lielāku atdevi ir riskantāks, 65 % sniedz pareizu atbildi uz jautājumu par to, kā darbojas inflācija, 56 % saprot ieguldījumu diversifikācijas vērtību, 45 % pareizi atbild uz jautājumu par saliktajiem procentiem; tomēr tikai 20 % saprot saikni starp procentu likmēm un obligāciju cenām.

Finanšu zināšanu vērtējums tiek aprēķināts kā pareizo atbilžu skaits uz pieciem finanšu zināšanu jautājumiem. Vidēji visā ES 26 % respondentu ir augsts finanšu zināšanu vērtējums (četras vai piecas pareizas atbildes), 50 % respondentu ir vidējs vērtējums (divas vai trīs pareizas atbildes) un 24 % — zems vērtējums (nepareiza atbilde vai viena pareiza atbilde). Aptuveni četriem no desmit respondentiem Nīderlandē (43 %), Dānijā (40 %), Somijā (40 %) un Igaunijā (39 %) ir augsts finanšu zināšanu vērtējums. Savukārt viszemākais rādītājs ir Kiprā (30 %), Rumānijā (30 %), Grieķijā (29 %) un Portugālē (28 %).

Finansiālā rīcība

■ Apmēram deviņi no desmit respondentiem visā ES piekrīt, ka, pirms viņi kaut ko iegādājas, viņi apsver, vai viņi to var atļauties (51 % “pilnībā piekrīt” un 41 % “kas piekrīt” šim apgalvojumam). Līdzīga daļa respondentu piekrīt, ka viņi seko līdzī un uzrauga savus izdevumus (49 % “pilnībā piekrīt” un 43 % — “daži piekrīt”). Aptuveni septiņi no desmit respondentiem piekrīt, ka viņi izvērta ilgtermiņa finanšu mērķus un cenšas tos sasniegt (21 % “pilnībā piekrīt” un 50 % “kas piekrīt”).

Finanšu uzvedības vērtējums tiek aprēķināts, ņemot vērā “finansiāli gudru” uzvedību, kas saistīta ar produktu izvēli, izdevumu uzskaiti un centieniem sasniegt finanšu mērķus. Vidēji visā ES 65 % respondentu ir augsts finansiālās rīcības vērtējums (piekrīt visiem paziņojumiem), 28 % respondentu ir vidējs vērtējums (piekrīt diviem apgalvojumiem) un 8 % respondentu vērtējums ir zems (piekrītot ne vairāk kā vienam apgalvojumam). Visās dalībvalstīs, izņemot Somiju (36 %), Latviju (52 %) un Igauniju (54 %). No otras puses, Rumānijā 82 % respondentu ir augsts punktu skaits.

Vispārējais finanšpratības vērtējums

Kopējais finanšpratības vērtējums apvieno finanšu zināšanas un finanšu uzvedību, piešķirot abiem aspektiem vienādu nozīmi. Aprēķinātais punktu skaits svārstās no 0 līdz 10. Vidēji visā ES 18 % respondentu ir augsts vispārējais finanšpratības līmenis (9. vai 10. rezultāts), 64 % respondentu

ir vidējs vērtējums (score > 5 un &9) un 18 % ir zems vērtējums (vērtējums ≤ 5). Valsts līmenī ģpatsvars ar augstu vērtējumu svārstās no 11 % Portugālē un Latvijā līdz 27 % Dānijā, Slovēnijā un Zviedrijā un 28 % Nīderlandē. Visās dalībvalstīs vairāk nekā 10 % respondentu ir zems vispārējās finanšpratības rādītājs, un lielākais ģpatsvars ir Somijā (27 %), Latvijā (24 %), Beļģijā (22 %) un Spānijā (22 %).

Digitālie finanšu pakalpojumi

Aptuveni trīs ceturtdaļas respondentu visā ES ziņo, ka ir apmierināti ar digitālo finanšu pakalpojumu izmantošanu, piemēram, tiešsaistes banku pakalpojumiem vai mobilajiem maksājumiem; 36 % atbilde ir "ļoti ērta" un 41 % — "daži ērti". Šis rādītājs ir vairāk nekā 60 % visās dalībvalstīs, un augstākais tas ir Somijā (95 %).

Finansiālā noturība un iekļaušana

Visā ES 46 % respondentu atbild, ka viņiem ir (vai pēdējos divos gados ir bijusi) nedzīvības apdrošināšana, piemēram, mājsaimniecības apdrošināšana vai mehānisko transportlīdzekļu apdrošināšana; 31 % ziņo, ka viņiem ir (vai pēdējos divos gados ir bijusi) dzīvības apdrošināšana. Aptuveni ceturtdaļa respondentu (24 %) atbild vienādi par ieguldījumu produktu (fondiem, akcijām vai obligācijām) un 22 % — par privāto pensiju vai pensijas produktu. Katrs piektais respondents atbild, ka viņiem ir (vai pēdējo divu gadu laikā ir bijis) hipotekārais vai mājokļa kredīts, bet 14 % — uz patēriņa kredītu. Visbeidzot, 6 % atbildēt, ka viņiem ir kriptovalūtas (vai ir bijuši tie pēdējo divu gadu laikā).

Uz jautājumu, cik ilgi viņi varētu turpināt segt savus uzturēšanās izdevumus, neaizņemot naudu vai nepārvietojot māju, gadījumā, ja viņi zaudē savu galveno ienākumu avotu, viena trešdaļa respondentu (33 %) atbild, ka tas būtu seši mēneši vai vairāk, kam seko 18 % respondentu, kuri norāda, ka tas būtu vismaz trīs mēneši (bet ne seši mēneši). Horvātijā (20 %), Kiprā (20 %), Polijā (20 %), Ungārijā (21 %), Portugālē (21 %), Bulgārijā (23 %), Grieķijā (24 %), Somijā (25 %), Rumānijā (25 %) un Latvijā (26 %).

Lielākā daļa respondentu visā ES jūtas "ne pārāk pārliecināti" (32 %) vai "nepārliecināti" (22 %), ka viņiem būs pietiekami daudz naudas, lai dzīvotu ērti visu pensijas gadu laikā. ģpatsvars, kas jūtas "ļoti" vai "ļoti pārliecināts", svārstās no zemiem 20 % Polijā līdz 62 % Nīderlandē.

ESsaņēmu konsultācijas no bankas, apdrošinātāja vai finanšu konsultanta.

- Mazāk nekā četri no desmit respondentiem visā ES jūtas "ļoti pārliecināti" (6 %) vai "daži pārliecināti" (32 %), ka ieguldījumu konsultācijas, ko viņi saņem no savas bankas/apdrošinātāja/finanšu konsultanta, galvenokārt ir viņu interesēs. ģpatsvars, kas ir pārliecināts par to, ka ieguldījumu konsultācijas galvenokārt ir viņu interesēs, svārstās no aptuveni katram piektajam respondentam Kiprā (19 %) un Grieķijā (20 %) līdz sešiem no desmit respondentiem Somijā (60 %).

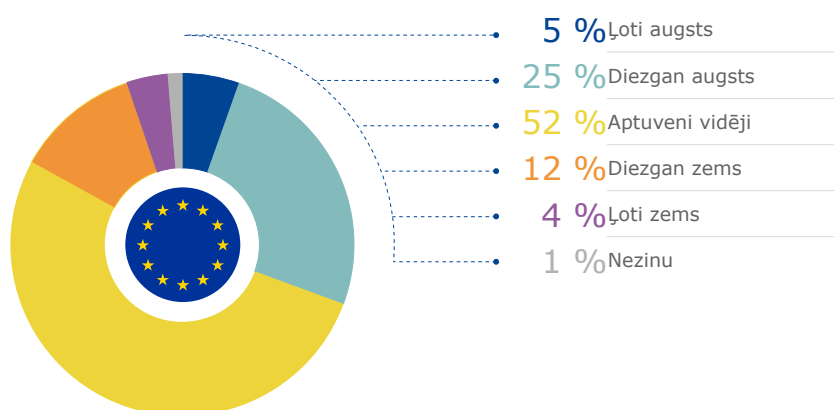
1. iedaļa. Finanšprasības līmeņa mērīšana

Šā ziņojuma pirmajā sadaļā galvenā uzmanība pievērsta Eiropas Komisijas zibensaptaujas veiktajam finanšu prasības līmeņa novērtējumam ES. Pirmajā sadaļā aplūkots respondentu pašu novērtētais finanšu zināšanu līmenis (salīdzinājumā ar citiem pieaugušajiem viņu valstī), savukārt otrajā iedaļā sniegts viņu finanšu zināšanu vērtējums, pamatojoties uz testu ar pieciem finanšu zināšanu jautājumiem (piemēram, pārbaudot viņu izpratni par inflāciju un salikto procentu likmi). Trešajā sadaļā ir izklāstīti trīs jautājumu rezultāti, ar kuriem mēra “finansiāli gudrus” uzvedību. Pēdējā iedaļā ir sniegts kopsavilkuma pasākums par zināšanām finanšu jomā un finanšu uzvedību, un ES dalībvalstīs tiek salīdzināts vispārējais finanšprasības līmenis.

1.1. Pašnovērtētas zināšanas finanšu jomā

Nedaudz vairāk nekā viens no diviem respondentiem visā ES (52 %) vērtē savas vispārējās zināšanas par finanšu jautājumiem kā vidēji salīdzinājumā ar citiem pieaugušajiem savā valstī. Ceturtā daļa atbildēja, ka viņu finanšu zināšanas ir “diezgan augstas” un 5 % — ka tās ir “ļoti augstas” salīdzinājumā ar citiem pieaugušajiem; turpretī 12 % savu zināšanu raksturo kā “diezgan zemu” un 4 % — kā “ļoti zemas”.

Q1 Kā jūs vērtētu savas vispārējās zināšanas par finanšu jautājumiem salīdzinājumā ar citiem pieaugušajiem [VALSTIS]? (% ES 27)

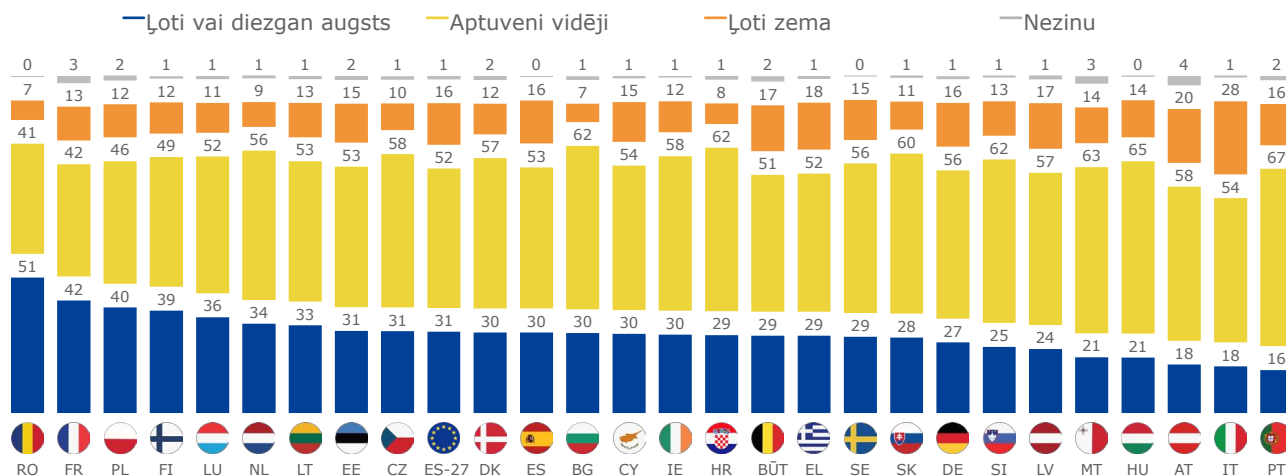
Bāze: Visi respondenti (n=26139)

Dalībvalstu veiktā analīze liecina, ka 51 % respondentu Rumānijā savas vispārējās zināšanas par finanšu jautājumiem raksturo kā “ļoti augstas” vai “diezgan augstas” salīdzinājumā ar citiem pieaugušajiem viņu valstī. Rumānijai seko Francija (42 %), Polija (40 %) un Somija (39 %), kur aptuveni četri no desmit respondentiem apraksta savas finanšu zināšanas kā “ļoti augstas” vai “diezgan augstas” salīdzinājumā ar citiem pieaugušajiem.

Valstīs, kas atrodas valsts zemākajā daļā, mazāk nekā katrs piektais respondents savas finanšu zināšanas vērtē kā “ļoti augstas” vai “diezgan augstas”: Portugāle (16 %), Itālija (18 %) un Austrija

(18 %). Itālijā 28 % respondentu atbild, ka viņu zināšanas par finanšu jautājumiem ir “ļoti zemas” vai “diezgan zemas” salīdzinājumā ar citiem pieaugušajiem valstī. Citās valstīs šī proporcija svārstās no 7 % (Rumānijā un Bulgārijā) līdz 20 % (Austrijā).

Q1 Kā jūs vērtētu savas vispārējās zināšanas par finanšu jautājumiem salīdzinājumā ar citiem pieaugušajiem [VALSTIS]? (% pa valstīm)

Bāze: Visi respondenti (n=26139)

Šādas sociāldemogrāfiskās grupas biežāk raksturo savas vispārējās zināšanas par finanšu jautājumiem salīdzinājumā ar citiem pieaugušajiem savā valstī kā “ļoti augstas” vai “diezgan augstas”:

Vīriešiem (38 % salīdzinājumā ar 24 % sievietēm)

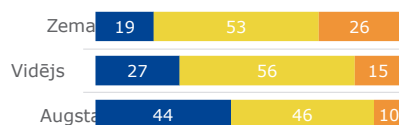
- respondenti vecumā no 25 līdz 39 gadiem (41 % salīdzinājumā ar 31 % 18–24 gadus vecu cilvēku, 33 % 40–54 gadus vecu un 24 % cilvēku vecumā no 55 gadiem)
- respondenti ar augstu izglītības līmeni (44 % salīdzinājumā ar 27 % respondentu ar vidēju izglītības līmeni un 19 % respondentiem ar zemu izglītības līmeni)
- pašnodarbinātie respondenti (45 %), kam seko darba ņēmēji (38 %) salīdzinājumā ar 27 % no strādniekiem un 23 % no tiem, kas nestrādā.

Q1 Kā jūs vērtētu savas vispārējās zināšanas par finanšu jautājumiem salīdzinājumā ar citiem pieaugušajiem [VALSTIS]? (% pēc sociāldemogrāfiskajiem datiem)

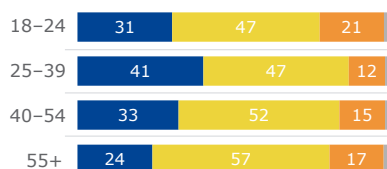
Dzimums (%)

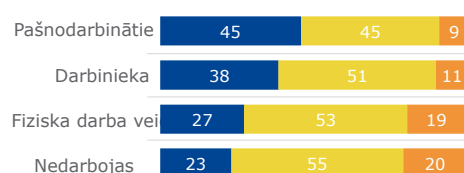
Izglītība (%)

Vecums

Okupācijas (%)

Datu uzlīmes "Nezinu" nav redzamas

— Ļoti vai diezgan augsts   — Aptuveni vidēji   — Ļoti zema   — Nezinu

Bāze: Visi respondenti (n=26139)

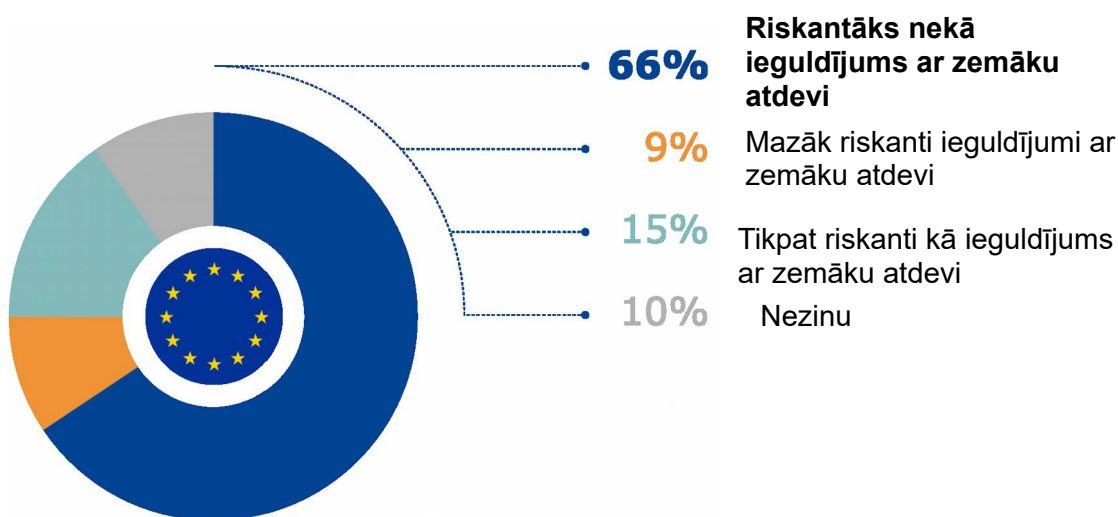
1.2. Finanšu zināšanas

Ar pieciem finanšu zināšanu jautājumiem 66 % respondentu saprot, ka ieguldījums ar lielāku atdevi ir riskantāks, 65 % sniedz pareizu atbildi uz jautājumu par to, kā darbojas inflācija, 56 % saprot ieguldījumu diversifikācijas vērtību, 45 % pareizi atbild uz jautājumu par saliktajiem procentiem; tomēr tikai 20 % saprot saikni starp procentu likmēm un obligāciju cenām.

Q Atbildes uz piecu finanšu zināšanu jautājumu kopumu (% ES-27)

Izpratne par to, ka ieguldījums ar lielāku atdevi ir riskantāks

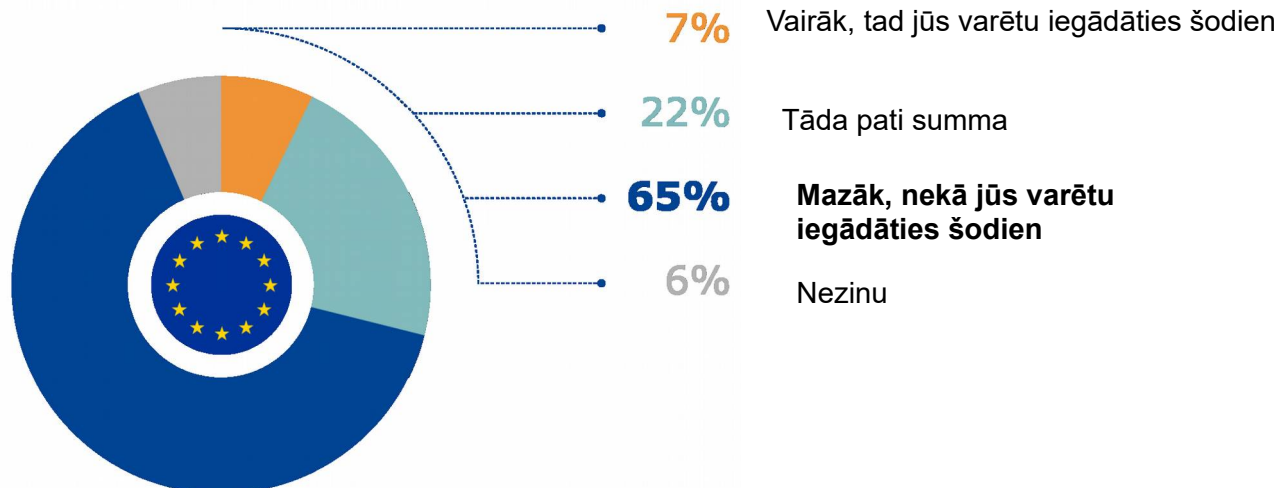
(Q5) Kurš no turpmāk minētajiem ir patiess? **Ieguldījums ar lielāku atdevi, visticamāk, būs:**

Izpratne par to, kā darbojas inflācija

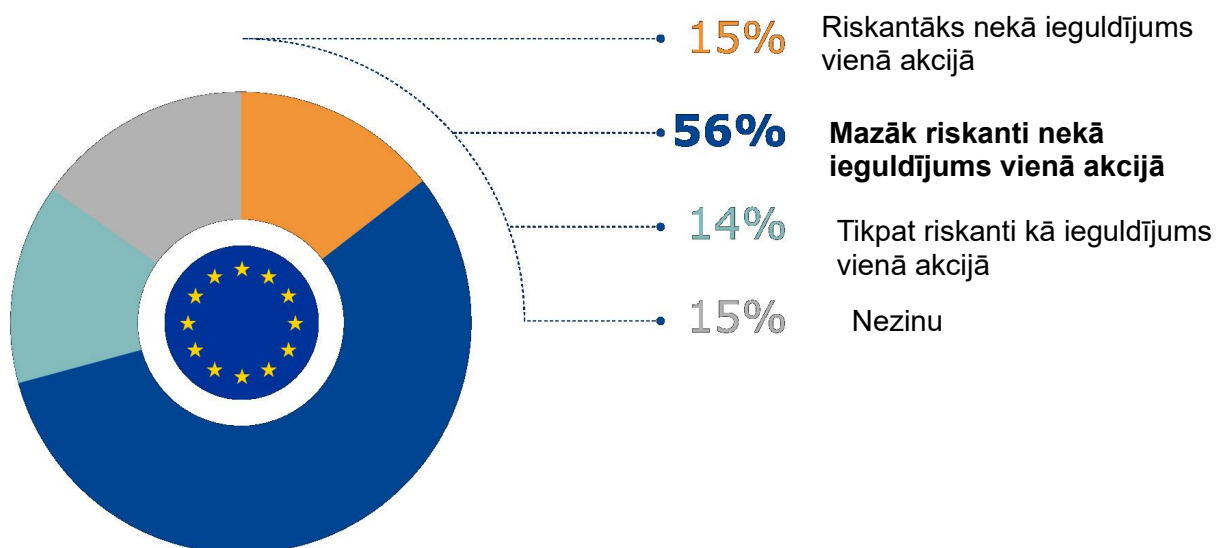
(Q3) Tagad iedomājieties šādu situāciju. Jums tiks dota dāvana [EUR 1000] apmērā viena gada laikā, un gada laikā inflācija saglabāsies 2 % apmērā.

Viena gada laikā ar [EUR 1000] jūs varēsiet iegādāties:

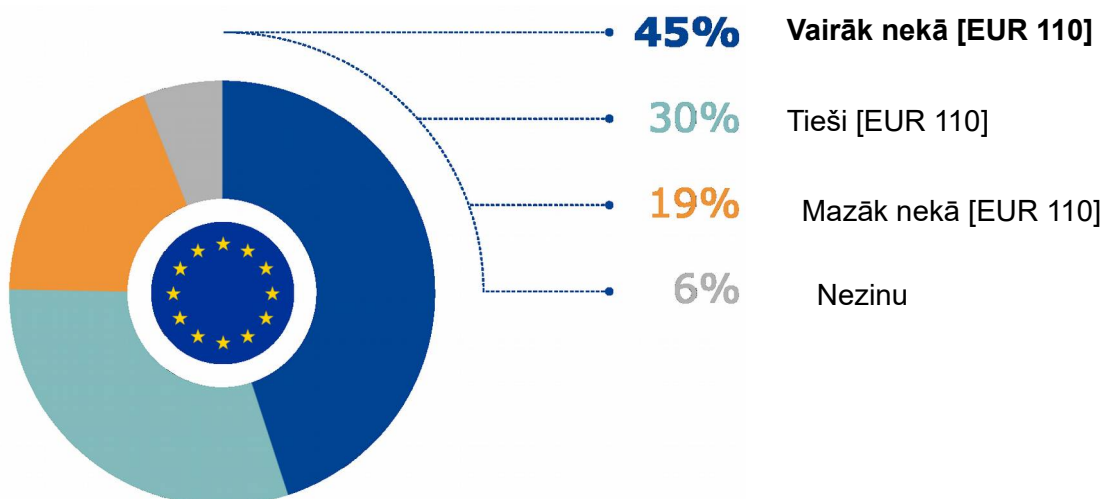
Izpratne par diversifikācijas vērtību ieguldījumos

(Q6) Ieguldījums visdažādākajās “uzņēmuma daļās” varētu būt:

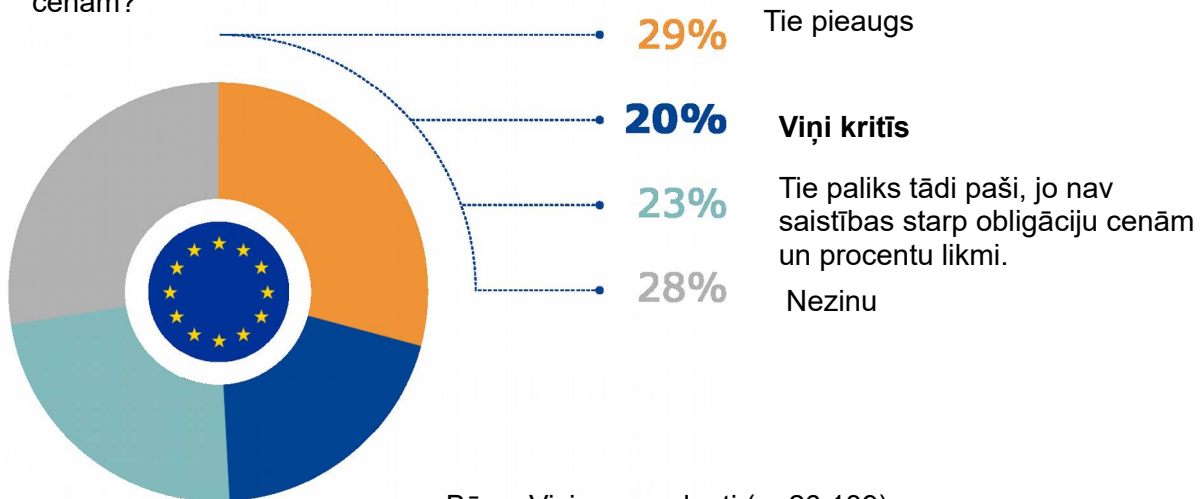
Vienkāršas un saliktas interesēs izpratne

(Q2) Iedomājieties, ka kāds ieskaita [EUR 100] krājkontā ar garantēto procentu likmi 2 % gadā. Viņi neveic nekādus turpmākus maksājumus šajā kontā, un viņi neizņem naudu. **Cik daudz būs kontā piecu gadu beigās, kad būs veikts procentu maksājums?**

Izpratne par saikni starp procentu likmēm un obligāciju cenām

(Q4) Ja procentu likmes pieaug, kas parasti notiks ar obligāciju cenām?

Bāze: Visi respondenti (n=26 139)

Finanšu zināšanu vērtējums

Finanšu zināšanu punktu skaitu aprēķina kā pareizo atbilžu skaitu uz pieciem finanšu zināšanu jautājumiem (no 2. līdz 6. ceturksnim). Tas svārstās no 0 līdz 5. Ziņošanai ir izveidotas trīs kategorijas: (1) Augstais punktu skaits (četras vai piecas pareizas atbildes), 2) vidējs vērtējums (divas vai trīs pareizas atbildes) un 3) zems punktu skaits (nav atbildes vai viena pareiza atbilde).

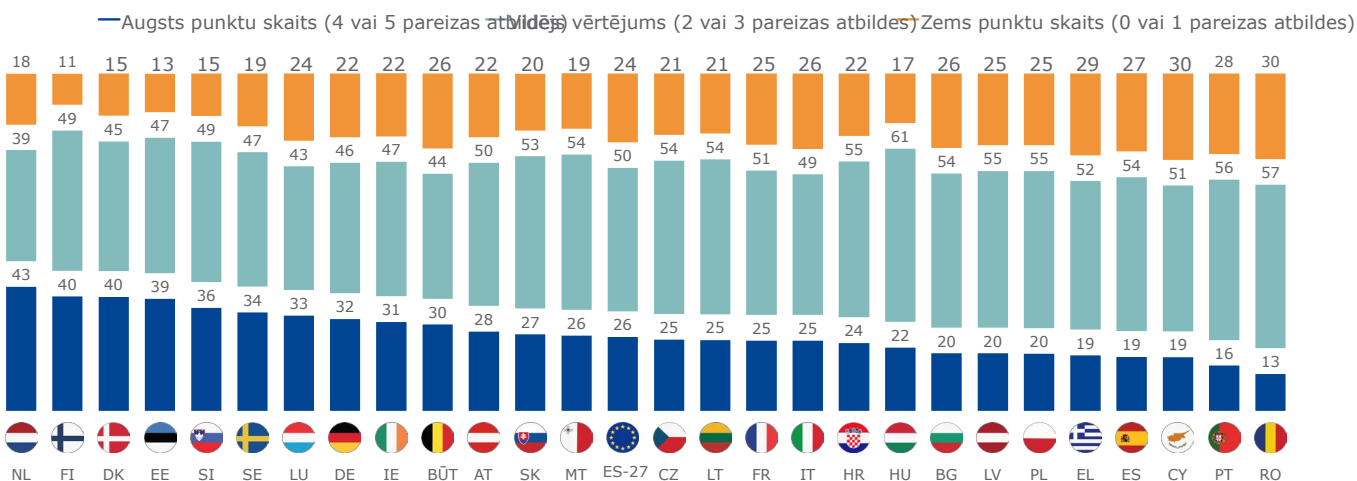
Vidēji visā ES 26 % respondentu ir augsts finanšu zināšanu vērtējums, 50 % — vidējs vērtējums un 24 % — zems vērtējums.

Dalībvalstu veiktā analīze liecina, ka aptuveni četri no desmit respondentiem Nīderlandē (43 %), Dānijā (40 %), Somijā (40 %) un Igaunijā (39 %) pareizi atbild uz četriem vai pieciem jautājumiem par zināšanām. Lai gan respondenti Rumānijā, visticamāk, vērtēs savas vispārējās zināšanas par finanšu jautājumiem kā augstus, salīdzinot ar citiem pieaugušajiem viņu valstī, patiesībā viņi ir vieni no vismazākajiem, kuriem ir augsts finanšu zināšanu vērtējums (13 %).

Īpatsvars ar zemu punktu skaitu finanšu zināšanu jomā (viena vai nav pareiza atbilde) svārstās no 11 % Somijā, 13 % Igaunijā un 15 % Dānijā un Slovēnijā līdz 28 % Portugālē, 29 % Grieķijā un 30 % Kiprā un Rumānijā.

F1 Finanšu zināšanu vērtējums

Pareizo atbilžu skaits uz pieciem finanšu zināšanu jautājumiem (Q2, Q3, Q4, Q5, Q6)
(% pa valstīm)

Bāze: Visi respondenti (n=26 139)

Turpmāk minētajām sociāldemogrāfiskajām grupām, visticamāk, ir augsts punktu skaits finanšu zināšanu jautājumos (četrus vai piecas pareizas atbildes):

Vīriešiem (34 % salīdzinājumā ar 19 % sievietēm)

- respondenti vecumā virs 39 gadiem (27 % iedzīvotāju vecumā no 40 līdz 54 gadiem un 29 % cilvēku vecumā no 55 gadiem, salīdzinot ar 22 % 25–39 gadus vecu un 18–24 gadus vecu cilvēku)
- respondenti ar augstu izglītības līmeni (36 %), kam seko vidēja līmeņa (23 %) respondenti salīdzinājumā ar tiem, kuriem ir zems izglītības līmenis (17 %).

Darba ņēmēji (29 %) un pašnodarbinātie respondenti (27 %), kam seko respondenti, kas nav nodarbināti (25 %), salīdzinājumā ar darba strādniekiem (17 %).

Turpretī šādām sociāldemogrāfiskajām grupām, visticamāk, ir zems punktu skaits finanšu zināšanu jautājumos (nepareiza atbilde vai viena pareiza atbilde):

Sievietes (31 % salīdzinājumā ar 17 % vīriešiem)

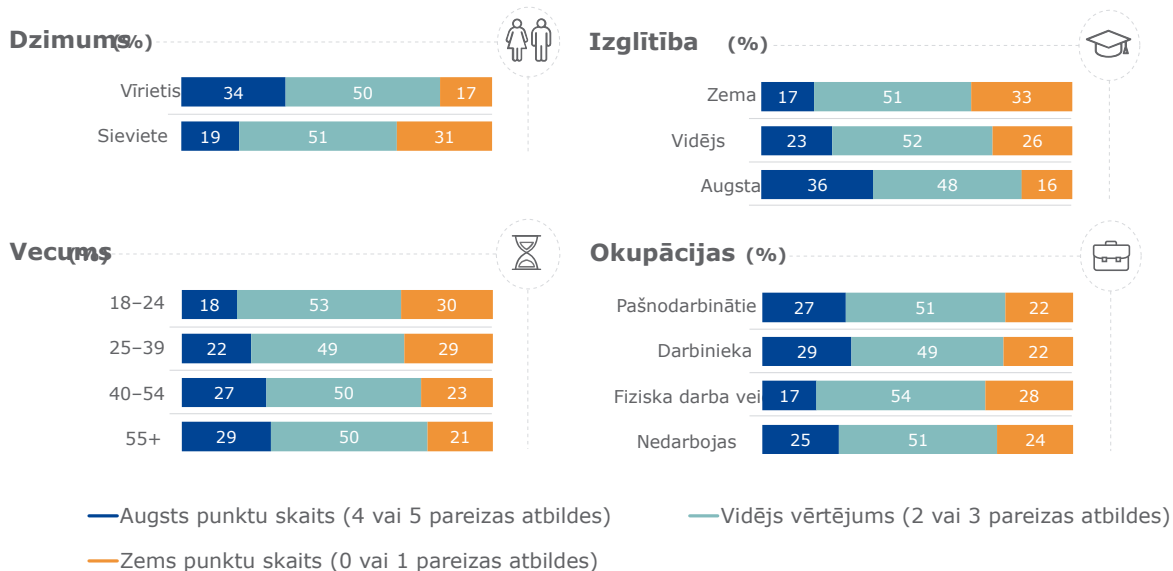
- * Respondenti vecumā līdz 40 gadiem (30 % respondentu vecumā no 18 līdz 24 gadiem un 29 % no 25–39 gadus veciem cilvēkiem salīdzinājumā ar 23 % respondentu vecumā no 40 līdz 54 gadiem un 21 % personu vecumā no 55 gadiem)

- respondenti ar zemu izglītības līmeni (33 %), kam seko respondenti ar vidēju izglītības līmeni (26 %) salīdzinājumā ar 16 % ar augstu izglītības līmeni

Darba strādnieki (28 % salīdzinājumā ar 24 % respondentu, kas nav nodarbināti, un 22 % pašnodarbināto personu un darbinieku).

F1 Finanšu zināšanu vērtējums

Pareizo atbilžu skaits uz pieciem finanšu zināšanu jautājumiem (Q2, Q3, Q4, Q5, Q6) (% pēc sociāldemogrāfiskajiem datiem)

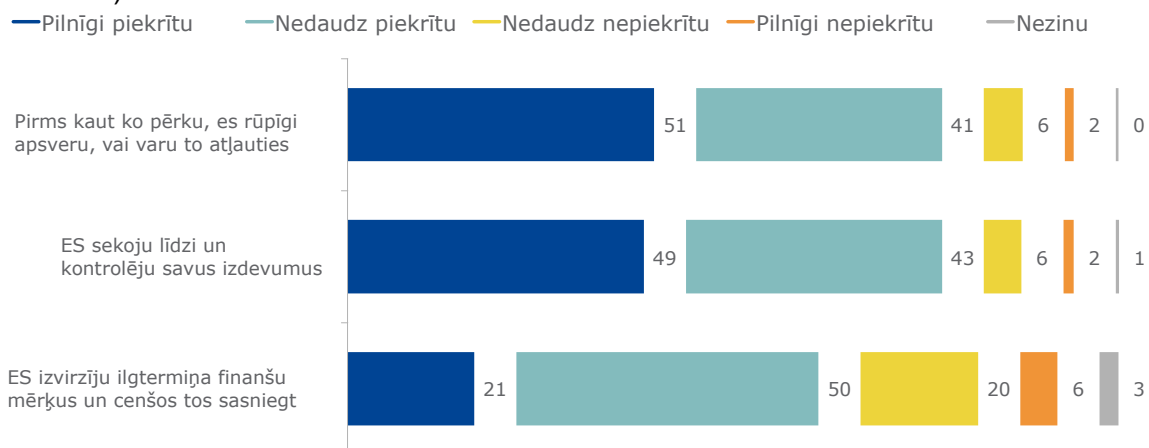
Bāze: Visi respondenti (n=26 139)

1.3. Finansiālā rīcība

Aptuveni deviņi no desmit respondentiem visā ES piekrīt, ka, pirms viņi kaut ko iegādājas, viņi apsver, vai viņi to var atļauties (51 % “pilnībā piekrīt” un 41 % “kas piekrīt” šim apgalvojumam). Līdzīga daļa respondentu piekrīt, ka viņi seko līdzīgi un uzrauga savus izdevumus (49 % “pilnībā piekrīt” un 43 % — “daži piekrīt”).

Mazāks respondentu īpatsvars visā ES piekrīt, ka viņi izvirza ilgtermiņa finanšu mērķus un cenšas tos sasniegt (71 % salīdzinājumā ar 92 % iepriekš minētajiem apgalvojumiem). Turklāt attiecībā uz šo apgalvojumu mazāk nekā puse respondentu “pilnībā piekrīt” (21 %). Aptuveni ceturtdaļa respondentu nepiekrīt tam, ka viņi izvirza ilgtermiņa finanšu mērķus un cenšas tos sasniegt (20 % “daži nepiekrīt” un 6 % “pilnīgi nepiekrīt”).

Jautājums. Cik lielā mērā piekrītat vai nepiekrītat turpmāk minētajiem apgalvojumiem?
(% ES 27)

Bāze: Visi respondenti (n=26 139)

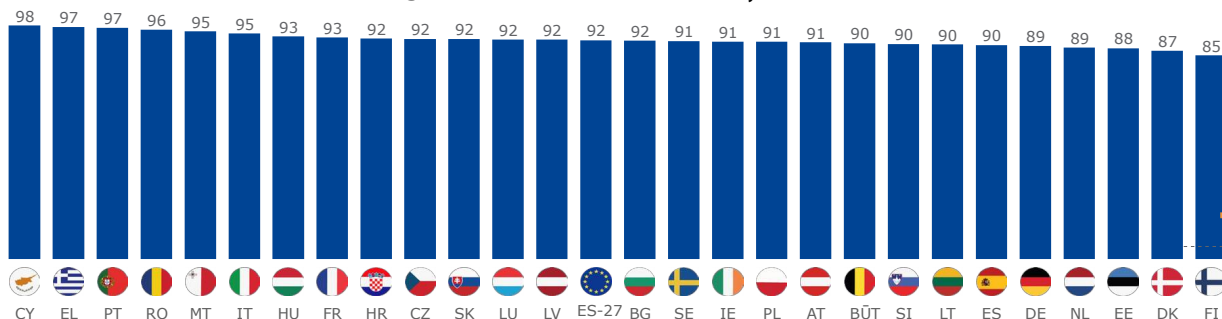
Analizējot dalībvalstu kopējos vienošanās līmeņus (to “pilnībā piekrītošo” un “dažu, kas piekrīt”) summa, atklājas, ka 85 % līdz 98 % respondentu visās dalībvalstīs piekrīt, ka, pirms viņi kaut ko iegādājas, viņi rūpīgi apsver, vai viņi to var atļauties. Līdzīgi 84–95 % respondentu visās dalībvalstīs (izņemot Somiju — sk. turpmāk) piekrīt, ka viņi seko līdzīgi saviem izdevumiem un uzrauga tos.

Attiecībā uz paziņojumu “Es izvirzīju ilgtermiņa finanšu mērķus un cenšos tos sasniegt” dalībvalstīs ir vērojamas atšķirīgas vienošanās — no 59 % Latvijā līdz 86 % Rumānijā. Vairāk nekā pusē valstu šis skaitlis joprojām pārsniedz 70 % atzīmi.

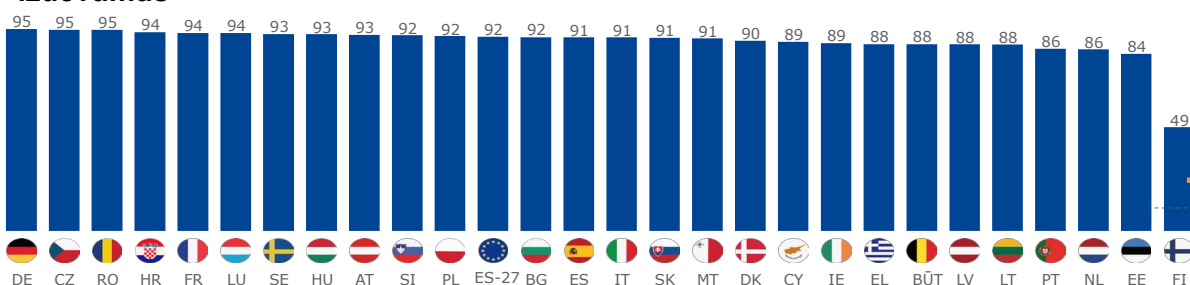
Piezīme. Somijā 49 % respondentu piekrīt, ka “viņi seko līdzīgi un uzrauga savus izdevumus” (salīdzinājumā ar 84 % līdz 95 % citās valstīs). Pārbaudot tulkojumus pēc praktiskā darba, tika konstatēts, ka, lai gan Somijā izmantotais tulkojums ir pareizs, angļu valodas versijas semantiskais diapazons ir lielāks par tā ekvivalentu somu valodā. Tāpēc respondenti, iespējams, ir sapratuši šo apgalvojumu kā “veikt izdevumu uzskaiti”.

Jautājums. Cik lielā mērā piekrītat vai nepiekrītat turpmāk minētajiem apgalvojumiem?
(% Kopā "Piekrītu" pa valstīm)

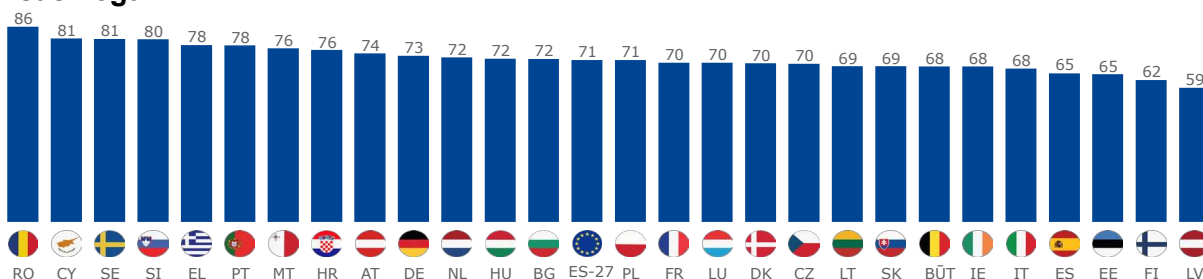
Pirms kaut ko pārku, es rūpīgi apsveru, vai varu to atļauties

ES sekoju līdzī un kontrolēju savus izdevumus

ES izvirzīju ilgtermiņa finanšu mērķus un cenšos tos sasniegt

Bāze: Visi respondenti (n=26 139)

Finansiālās rīcības vērtējums

Finanšu rīcības rezultātu aprēķina kā tādu “finansiāli gudru” darbību skaitu, kas saistītas ar produktu izvēli, izdevumu uzraudzību un centieniem sasniegt finanšu mērķus.

Par katru no trim apgalvojumiem respondenti saņem vērtējumu 1, ja viņi “pilnīgi piekrīt” vai “kas tam piekrīt”; respondenti, kuri nepiekrīt vai apgalvo, ka nezina, saņem punktu skaitu 0. Finansiālās rīcības vērtējums tiek aprēķināts kā rezultātu summa par katru no trim atsevišķajiem posteņiem. Tas svārstās no 0 līdz 3. Ziņošanai ir izveidotas trīs kategorijas: (1) Augstais punktu skaits (piekrīt visiem paziņojumiem), 2) vidējs vērtējums (piekrīt ar diviem apgalvojumiem) un 3) zems punktu skaits (piekrītot ne vairāk kā vienam paziņojumam).

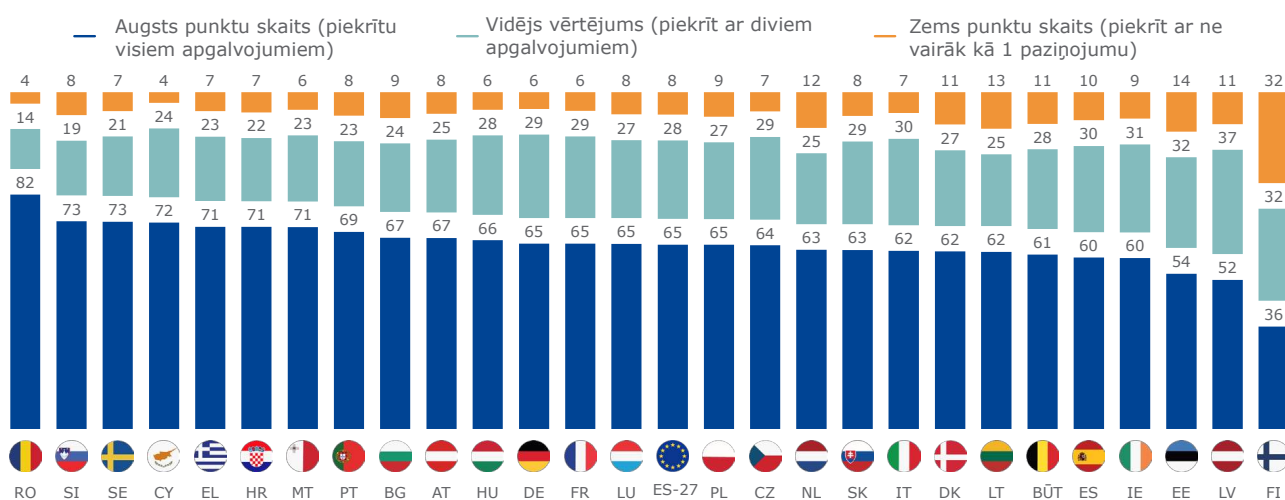
Vidēji visā ES 65 % respondentu ir augsts finansiālās rīcības vērtējums, 28 % — vidējs vērtējums un 8 % — zems vērtējums.

Visās dalībvalstīs, izņemot Somiju (sk. turpmāk), Latviju (52 %) un Igauniju (54 %). No otras puses, Rumānijā 82 % respondentu ir augsts punktu skaits.

Lielākajā daļā dalībvalstu finansiālā stāvokļa īpatsvars ar zemu vērtējumu joprojām ir mazāks par 10 %; nedaudz lielāks īpatsvars ir Nīderlandē (12 %), Lietuvā (13 %) un Igaunijā (14 %). Somija izceļas ar 32 % respondentu ar zemu vērtējumu par finansiālo rīcību. Somijā ir vislielākais respondentu īpatsvars, kas klasificēts kā “nefinansiāli gudri”. Kā minēts iepriekš, šajā valstī tikai 49 % respondentu piekrīt, ka viņi “seko līdzi un uzrauga savus izdevumus” (salīdzinājumā ar 84 % līdz 95 % citās valstīs). Tomēr pat pēc šīs uzvedības izslēgšanas no kopējā vērtējuma Somija joprojām atrodas valsts reitinga zemākajā daļā, jo arī šai valstij ir zems rādītājs attiecībā uz pārējiem diviem rādītājiem, kas iekļauti vērtējumā.

F2 Finansiālās rīcības vērtējums

“Finansiāli gudru” uzvedības gadījumu skaits saistībā ar produktu izvēli, izdevumu uzraudzību un centieniem sasniegt finanšu mērķus (7. ceturksnis)
(% pa valstīm)

Bāze: Visi respondenti (n=26 139)

Šādu sociāli demogrāfisku grupu vidū ir lielāks īpatsvars ar augstu finansiālās uzvedības vērtējumu:

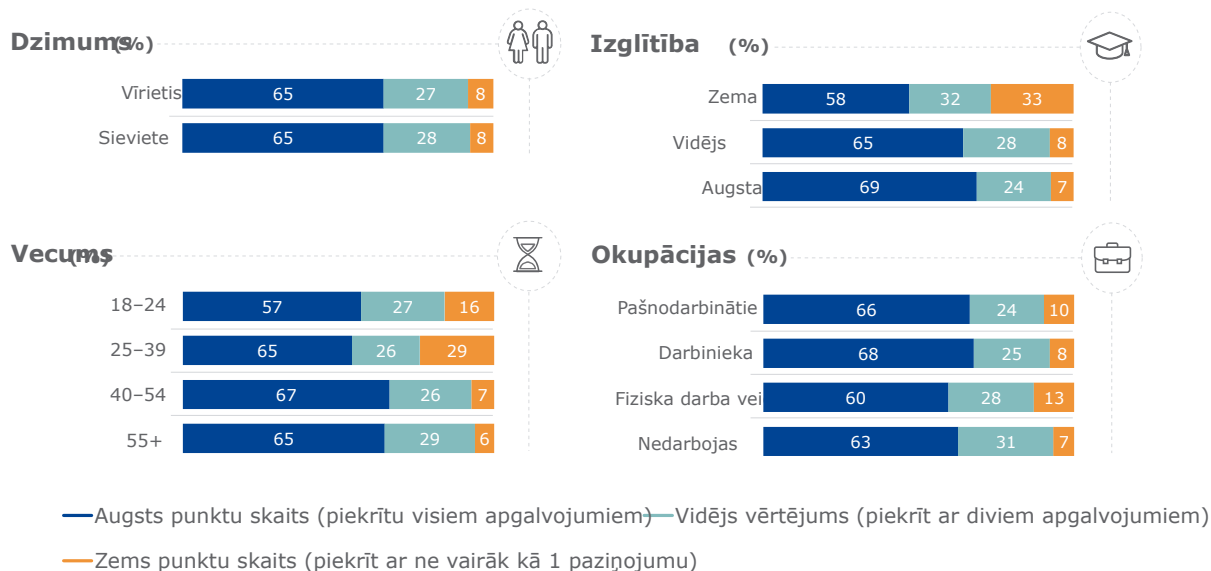
(65 % respondentu vecumā no 25 līdz 39 gadiem vai 55 gadus veci un vecāki un 67 % respondentu vecumā no 40 līdz 54 gadiem salīdzinājumā ar 57 % respondentu vecumā no 18 līdz 24 gadiem)

- respondenti ar augstu izglītības līmeni (69 %), kam seko respondenti ar vidēju izglītības līmeni (65 %) salīdzinājumā ar 58 % respondentu ar zemu izglītības līmeni
- pašnodarbinātie respondenti (66 %) un darba ņēmēji (68 %) salīdzinājumā ar 60 % no strādniekiem un 63 % no tiem, kas nestrādā.

Respondenti vecumā no 18 līdz 24 gadiem (16 %), strādnieki (13 %), pašnodarbinātie (10 %) un respondenti ar zemu izglītības līmeni (10 %).

F2 Finansiālās rīcības vērtējums

“Finansiāli gudru” uzvedības gadījumu skaits saistībā ar produktu izvēli, izdevumu uzraudzību un centieniem sasniegt finanšu mērķus (7. ceturksnis)
(% pēc sociāldemogrāfiskajiem datiem)

Bāze: Visi respondenti (n=26 139)

1.4. Vispārējais finanšpratības vērtējums

Kopējā finanšpratība aplūko divus aspektus:

Finanšu zināšanu vērtējums (no 0 līdz 5)

Finanšu uzvedības vērtējums (no 0 līdz 3).

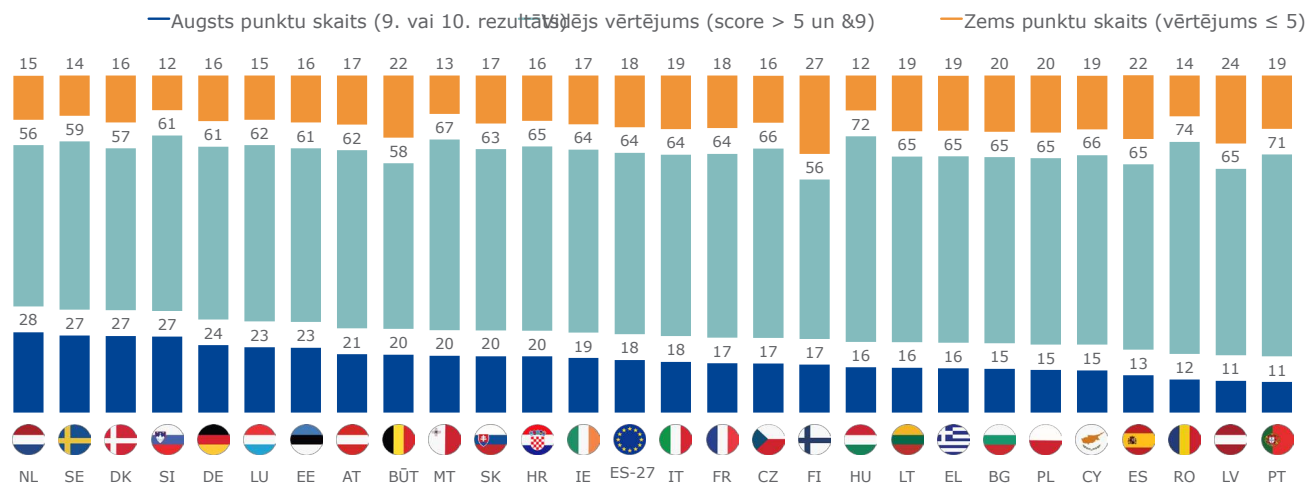
Finanšu zināšanas un rīcība finanšu jomā saņem vienādu nozīmi vispārējā finanšpratības vērtējumā. Lai sasniegtu šo vienlīdzīgo svērumu, finanšu rīcības novērtējuma skalas tika mainītas, lai tās maksimālā vērtība būtu pieci. Kopējais finanšpratības vērtējums tiek iegūts kā divu (atkārtota skalas) punktu skaita summa un svārstās no 0 līdz 10. Ziņošanai ir izveidotas trīs kategorijas: (1) Augstais punktu skaits (9. vai 10. rezultāts), 2) vidējs vērtējums (vērtējums > 5 un &9) un 3) zems punktu skaits (vērtējums ≤ 5).

Vidēji visā ES 18 % respondentu ir augsts vispārējais finanšpratības līmenis, 64 % ir vidējs punktu skaits un 18 % — zems vērtējums.

Valsts līmenī īpatsvars ar augstu kopējo finanšpratības vērtējumu svārstās no 11 % Portugālē un Latvijā līdz 27 % Dānijā, Slovēnijā un Zviedrijā un 28 % Nīderlandē. Visās dalībvalstīs vairāk nekā 10 % respondentu ir zems vispārējās finanšpratības rādītājs, un lielākais īpatsvars ir Somijā (27 %), Latvijā (24 %), Beļģijā (22 %) un Spānijā (22 %).

F3 Vispārējs finanšpratības vērtējums

Finanšu zināšanu punktu un finansiālās rīcības rezultātu summa (ar vienādu svērumu katram no tiem) vērtējums) (% pēc valsts)

Bāze: Visi respondenti (n=26 139)

Aplūkojot sociāldemogrāfiskā līmeņa rezultātus un saskaņā ar citiem šajā iedaļā ziņotajiem konstatējumiem, īpatsvars ar augstu vispārējo finanšprasmes vērtējumu ir lielāks starp: Vīriešiem (24 % salīdzinājumā ar 13 % sievietēm)

- respondenti vecumā virs 39 gadiem (20 % salīdzinājumā ar 13 % 18–24 gadus vecu iedzīvotāju un 16 % 25–39 gadus vecu iedzīvotāju)
- respondenti ar augstu izglītības līmeni (26 % salīdzinājumā ar 16 % respondentiem ar vidēju izglītības līmeni un 12 % respondentiem ar zemu izglītības līmeni)

Darba ņēmēji (21 %) un pašnodarbinātie respondenti (20 %), kam seko respondenti, kas nav nodarbināti (27 %) salīdzinājumā ar strādniekiem (12 %).

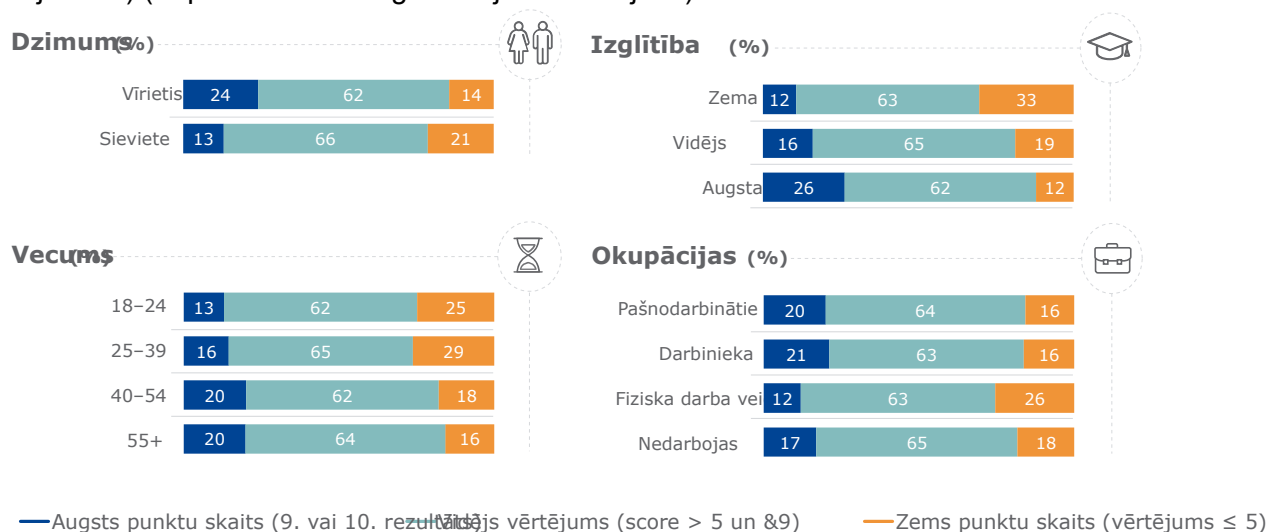
Savukārt sociāldemogrāfiskās grupas ar zemu vispārējo finanšu prasmes vērtējumu ir šādas: Sievietes (21 % salīdzinājumā ar 14 % vīriešiem)

- respondenti vecumā no 18 līdz 24 gadiem (25 % respondenti vecumā no 18 līdz 24 gadiem salīdzinājumā ar 20 % 25–39 gadus veciem cilvēkiem, 18 % respondenti vecumā no 40 līdz 54 gadiem un 16 % cilvēku vecumā no 55 gadiem)
- respondenti ar zemu izglītības līmeni (29 %), kam seko respondenti ar vidēju izglītības līmeni (19 %) salīdzinājumā ar 12 % ar augstu izglītības līmeni

Darba strādnieki (26 % salīdzinājumā ar 18 % respondentu, kas nav nodarbināti, un 16 % pašnodarbināto personu un darba ņēmēju).

F3 Vispārējs finanšprasmes vērtējums

Finanšu zināšanu un finansiālās rīcības rezultātu summa (ar vienādu svērumu katram vērtējumam) (% pēc sociāldemogrāfiskajiem rādītājiem)

Bāze: Visi respondenti (n=26 139)

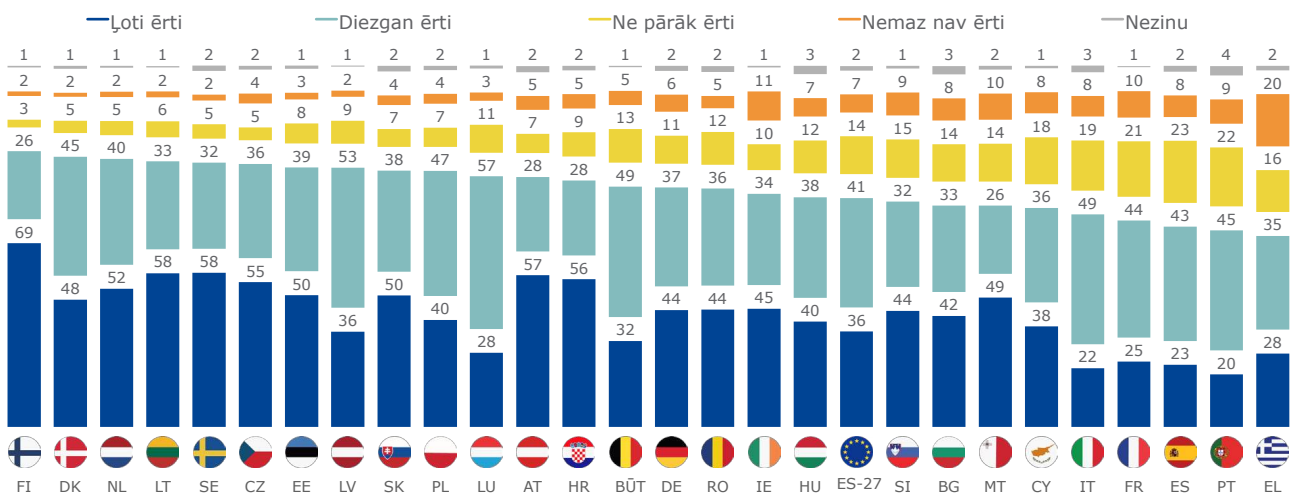

2. iedaļa. Digitālā pratība finanšu jomā

Lielākā daļa respondentu visā ES (77 %) ziņo, ka ir apmierināti ar digitālo finanšu pakalpojumu, piemēram, tiešsaistes banku pakalpojumu vai mobilo maksājumu, izmantošanu; 36 % atbilde ir “ļoti ērta” un 41 % — “daži ērti”. Turpretī 14 % respondentu atbild, ka viņi jūtas “ne pārāk ērti”, izmantojot digitālos finanšu pakalpojumus, un 7 % atbildēja, ka viņi jūtas “nav apmierināti”.

Visās dalībvalstīs vairāk nekā 60 % respondentu ziņo, ka izmanto digitālos finanšu pakalpojumus, piemēram, tiešsaistes banku pakalpojumus vai mobilo maksājumus (no 63 % Grieķijā līdz 95 % Somijā). Daļa, kas atbild, ka viņi jūtas “ļoti ērti”, svārstās no 20 % Portugālē līdz 69 % Somijā.

Q11 Cik ērti jūs izmantojat digitālos finanšu pakalpojumus, piemēram, internetbanku vai mobilo maksājumus? (% pa valstīm)

Bāze: Visi respondenti (n=26 139)

Šādas sociāldemogrāfiskās grupas biežāk ziņo, ka, izmantojot digitālos finanšu pakalpojumus, jūtas "ļoti" ērti:

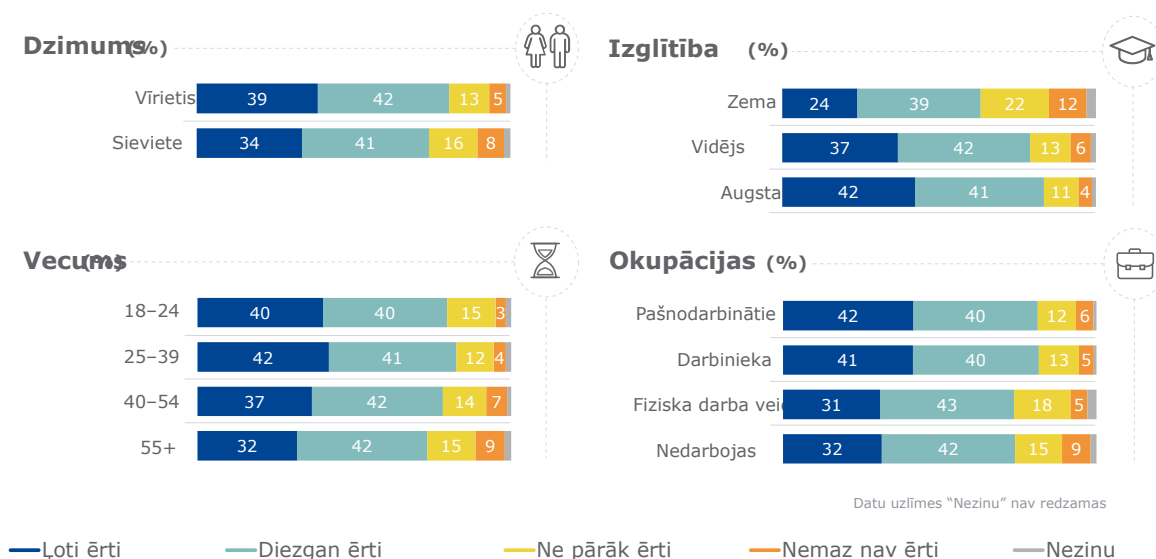
Vīriešiem (81 % salīdzinājumā ar 74 % sievietēm)²

- respondenti vecumā līdz 55 gadiem (80 % respondentu vecumā no 18 līdz 24 gadiem, 83 % no cilvēkiem vecumā no 25 līdz 39 gadiem un 78 % respondentu vecumā no 40 līdz 54 gadiem, salīdzinot ar 73 % personu vecumā no 55 gadiem)

Cilvēki ar vidēju (79 %) vai augstu izglītības līmeni (83 %) salīdzinājumā ar 63 % cilvēku ar zemu izglītības līmeni

- pašnodarbinātie respondenti (83 %), kam seko darba ņēmēji (81 %), salīdzinot ar 74 % no strādniekiem un tiem, kas nestrādā.

Q11 Cik ērti jūs izmantojat digitālos finanšu pakalpojumus, piemēram, internetbanku vai mobilos maksājumus? (% pēc sociāldemogrāfiskajiem datiem)

Bāze: Visi respondenti (n=26 139)

2 Noapaļošanas dēļ diagrammās parādītie procenti ne vienmēr precīzi atbilst tekstā minētajām kopsummām.

3. iedaļa. Finansiālā noturība un iekļaušana

Šajā ziņojuma iedaļā aplūkoti trīs finansiālās iekļaušanas aspekti visā ES:

Īpašumtiesības uz dažādiem finanšu produktiem, piemēram, dzīvības apdrošināšanu, privāto pensiju vai pensiju produktiem un ieguldījumu produktiem (3.1. iedaļa)

Cik ilgi ES pilsoņi varētu turpināt segt savus uzturēšanās izdevumus, neaizņemot naudu vai nepārvietojot māju, ja viņi zaudētu savu galveno ienākumu avotu (3.2. iedaļa)

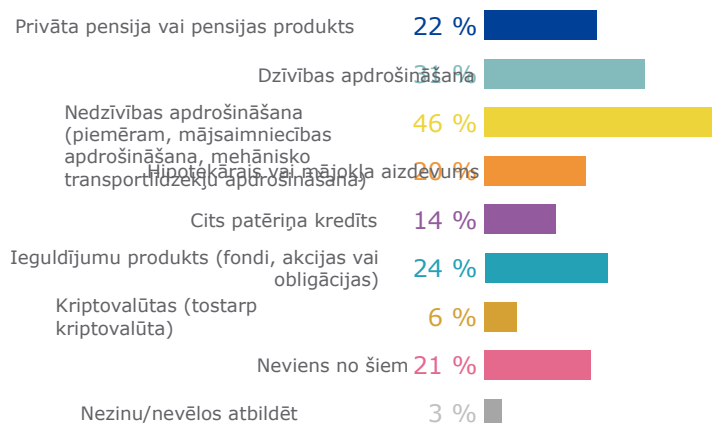
■ Uzticība saviem pensiju plāniem un ērta dzīve pensionēšanās laikā (3.3. iedaļa).

3.1. Īpašumtiesības uz finanšu produktiem

Respondentiem tika jautāts, kādi finanšu produkti viņiem pašlaik ir (vai ir bijuši pēdējo divu gadu laikā), un viņiem tika iesniegts saraksts ar septiņiem finanšu produktiem, no kuriem viņi varēja izvēlēties vairākus vienumus.

Visā ES 46 % respondentu atbild, ka viņiem ir (vai pēdējos divos gados ir bijusi) nedzīvības apdrošināšana, piemēram, mājsaimniecības apdrošināšana vai mehānisko transportlīdzekļu apdrošināšana; 31 % ziņo, ka viņiem ir (vai pēdējos divos gados ir bijusi) dzīvības apdrošināšana. Aptuveni ceturtdaļa respondentu (24 %) atbild vienādi par ieguldījumu produktu (fondiem, akcijām vai obligācijām) un 22 % — par privāto pensiju vai pensijas produktu. Katrs piektais respondents atbild, ka viņiem ir (vai pēdējo divu gadu laikā ir bijis) hipotekārais vai mājokļa kredīts, bet 14 % — uz patēriņa kredītu. Visbeidzot, 6 % atbildēt, ka viņiem ir kriptovalūtas (vai ir bijuši tie pēdējo divu gadu laikā).

Q9 Kurš no šiem finanšu produktiem jums pašlaik ir vai ir bijis pēdējo divu gadu laikā?
[ATĻAUTAS VAIRĀKAS ATBILDES] (% ES-27)

Bāze: Visi respondenti (n=26 139)

Īpatsvars, par kuru ziņots, ka viņam ir (vai pēdējos divos gados bija jābūt) dzīvības apdrošināšana, svārstās no 16 % Grieķijā līdz 58 % Polijā. No 30 % respondentu Grieķijā un Horvātijā līdz 67 % Dānijā ziņo, ka viņiem ir (vai pēdējos divos gados bija jābūt) nedzīvības apdrošināšana (piemēram, mājsaimniecības, mehānisko transportlīdzekļu apdrošināšana). No apsekojumā uzskaitītajiem finanšu produktiem nedzīvības apdrošināšana parasti ir tā, kas visbiežāk pieder respondentiem lielākajā daļā dalībvalstu.

Luksemburgā un Nīderlandē 42 % respondentu ziņo, ka tiem ir (vai pēdējo divu gadu laikā ir bijis) hipotekārais vai mājokļa aizdevums; Bulgārijā, Latvijā un Horvātijā šis īpatsvars ir aptuveni 10 %. Citi patēriņa kredīti visbiežāk tiek atlasīti Bulgārijā (31 %), kam seko Somija (28 %), savukārt tikai 1 no 20 respondentiem ir (vai pēdējo divu gadu laikā ir bijuši) patēriņa kredīts Maltā (5 %) un Nīderlandē (6 %).

Aptuveni viens no diviem respondentiem Dānijā (52 %) ziņo, ka viņam ir (vai pēdējos divos gados bija jābūt) privātai pensijai vai pensijas produktam. Luksemburgā, Īrijā un Čehijā aptuveni četri no desmit respondentiem norāda uz privāto pensiju saskaņā ar pensionēšanās plānu, bet Horvātijā un Grieķijā šī proporcija samazinās līdz 8 %. Ieguldījumu produkta (fondu, akciju vai obligāciju) īpatsvars (vai pēdējos divos gados ir bijis) svārstās no 9 % Bulgārijā un Latvijā līdz 46 % Zviedrijā.

Daļa, kas ziņo par savām kriptovalūtām (vai tām piederēja pēdējos divos gados), svārstās no 4 % Francijā, Itālijā un Spānijā līdz 17 % Slovēnijā.

ES līmenī 21 % respondentu atbild, ka tiem nav (vai pēdējo divu gadu laikā ir bijis) neviens no septiņiem apsekojumā uzskaitītajiem finanšu produktiem. Valsts līmenī šis rādītājs ir visaugstākais Grieķijā (32 %), Itālijā (30 %) un Kiprā (29 %), bet zemākais — Dānijā (9 %), Luksemburgā (11 %) un Nīderlandē (13 %).

Eiropas Komisijas zibensaptaujas 525

Finanšu prātības līmeņa uzraudzība ES

Q9 Kurš no šiem finanšu produktiem jums pašlaik ir vai ir bijis pēdējo divu gadu laikā? [Vairāki
ANSWERS ALLOWED] (% pa valstīm)

	Privāta pensija vai pensijas produkts	Dzīvības apdrošināšana	Nedzīvības apdrošināšana (piemēram, mājsaimniecības apdrošināšana, mehānisko transportlīdzekļu apdrošināšana)	Hipotekārais vai mājokļa aizdevums	Cits patēriņa kredīts	Ieguldījumu produkts (fondi, akcijas vai obligācijas)	Kriptovalūtas (tostarp kriptovalūta)	Neviens no šiem	Nezinu/nevēlos atbildēt
ES-27	22	31	46	20	14	24	6	21	3
BŪT	37	28	52	27	14	27	9	17	4
BG	19	17	37	9	31	9	11	23	3
CZ	40	42	39	15	15	24	14	19	4
DK	52	34	67	35	17	35	7	9	3
DE	21	25	59	17	10	33	6	19	3
EE	31	23	45	20	17	24	12	18	3
IE	40	36	40	25	17	18	8	20	4
EL	8	16	30	19	13	12	9	32	5
ES	23	29	50	29	18	23	4	18	3
FR	20	44	41	19	12	19	4	21	3
HR	8	26	30	11	24	15	16	28	2
IT	20	20	31	15	9	28	4	30	4
CY	14	33	37	24	15	10	10	29	2
LV	23	23	38	10	18	9	10	28	3
LT	24	34	41	13	14	14	11	20	3
LU	41	39	54	42	20	37	13	11	5
HU	18	32	44	15	15	20	6	24	2
MT	23	25	42	21	5	32	8	22	6
NL	31	24	64	42	6	20	11	13	3
AT	21	37	59	16	7	24	10	17	5
PL	10	58	44	15	21	15	6	16	2
PT	19	27	46	25	19	21	9	19	6
RO	33	23	41	12	23	16	8	21	2
SI	17	42	40	14	18	17	17	19	3
SK	15	39	37	21	19	26	7	23	3
FI	11	25	48	25	28	36	9	17	3
SE	33	24	57	30	13	46	5	16	5

Bāze: Visi respondenti (n=26 139)

Eiropas Komisijas ziņojums 525

Finanšu stabilitātes līmeņa uzraudzība ES

Sociāldemogrāfiskie apsvērumi

Vīrieši biežāk nekā sievietes ziņo, ka tiem ir (vai pēdējo divu gadu laikā ir bijis) ieguldījumu produkts (30 % pret 18 %), privāto pensiju vai pensiju produkts (25 % pret 19 %) vai dzīvības apdrošināšana (34 % pret 29 %). Vīrieši arī biežāk pieder (vai pēdējos divos gados ir piederējuši) kriptovalūtas (10 % pret 3 % sievietēm).

Kā gaidīts, jaunākajai vecuma grupai ir mazāka iespēja piederēt (vai pēdējos divos gados ir piederējuši) lielākā daļa finanšu produktu vai pakalpojumu, kas uzskaitīti apsekojumā, izņemums ir kriptovalūtas. Cilvēki vecumā no 40 līdz 54 gadiem kopumā visdrīzāk min dažādus finanšu produktus un pakalpojumus. Piemēram, 29 % personu vecumā no 40 līdz 54 gadiem ziņo, ka tām ir (vai pēdējos divos gados ir bijis) hipotekārais vai mājokļa aizdevums, salīdzinot ar 25 % iedzīvotāju vecumā no 25 līdz 39 gadiem, 14 % personu vecumā no 55 gadiem un vairāk un 10 % no personām vecumā no 18 līdz 24 gadiem.

(Pagājušais) īpašumtiesības uz dažādiem finanšu produktiem vai pakalpojumiem ir augstākas arī augstāko izglītoto respondentu vidū. Piemēram, 61 % respondentu ar augstu izglītības līmeni ir (vai pēdējos divos gados ir bijuši) dzīvības apdrošināšana salīdzinājumā ar 20 % respondentu ar zemu izglītības līmeni. Līdzīgi 34 % respondentu ar augstu izglītības līmeni ir (vai pēdējos divos gados ir bijuši) ieguldījumu produkts, piemēram, fondi, akcijas vai obligācijas, salīdzinājumā ar 16 % respondentu ar zemu izglītības līmeni.

Visbeidzot, respondenti, kas nav nodarbināti, un strādniekiem parasti ir mazāka iespēja piederēt (vai pēdējos divos gados tiem piederēja) lielākā daļa apsekojumā uzskaitīto finanšu produktu vai pakalpojumu nekā pašnodarbinātie respondenti un darbinieki. Piemēram, 20 % respondentu, kas nestrādā, un 22 % darba ņēmēju, kas strādā ar darbu, ir (vai pēdējo divu gadu laikā ir bijuši) ieguldījumu produkts, piemēram, fondi, akcijas vai obligācijas, salīdzinājumā ar 28 % darba ņēmēju un 29 % pašnodarbināto respondentu.

Eiropbarometra zibensaptauja 525

Finanšu pratības līmeņa uzraudzība ES

Q9 Kurš no šiem finanšu produktiem jums pašlaik ir vai ir bijis pēdējo divu gadu laikā? [Multiple ANSWERS ALLOWED] (% pēc sociāldemogrāfiskajiem datiem)

	Privāta pensija vai pensijas produkts	Dzīvības apdrošināšana	Nedzīvības apdrošināšana (piemēram, mājsaimniecības apdrošināšana, mehānisko transportlīdzekļu apdrošināšana)	Hipotekārais vai mājokļa aizdevums	Cits patēriņa kredīts	Ieguldījumu produkts (fondi, akcijas vai obligācijas)	Kriptovalūtas (tostarp kriptovalūta)	Neviens no šiem	Nezinu/nevēlos atbildēt
ES-27	22	31	46	20	14	24	6	21	3
Dzimums									
Vīrietis	25	34	47	22	14	30	10	17	3
Sieviete	19	29	45	18	14	18	3	24	4
Vecums									
18–24	7	24	29	10	10	20	9	31	7
25–39	20	34	42	25	15	25	14	19	3
40–54	26	36	49	29	16	24	7	18	3
55+	24	29	50	14	13	25	2	21	3
Izglītība									
Zema	17	20	34	15	11	16	3	30	5
Vidējs	20	31	47	18	15	20	6	21	3
Augsta	28	38	53	27	15	34	9	14	3
Okupācijas									
Pašnodarbinātie	27	39	48	24	15	29	13	13	3
Darbinieka	28	39	52	30	17	28	9	13	2
Fiziska darba veicējs	18	24	41	22	17	22	7	22	4
Nedarbojas	17	25	42	11	12	20	3	28	4

Bāze: Visi respondenti (n=26 139)

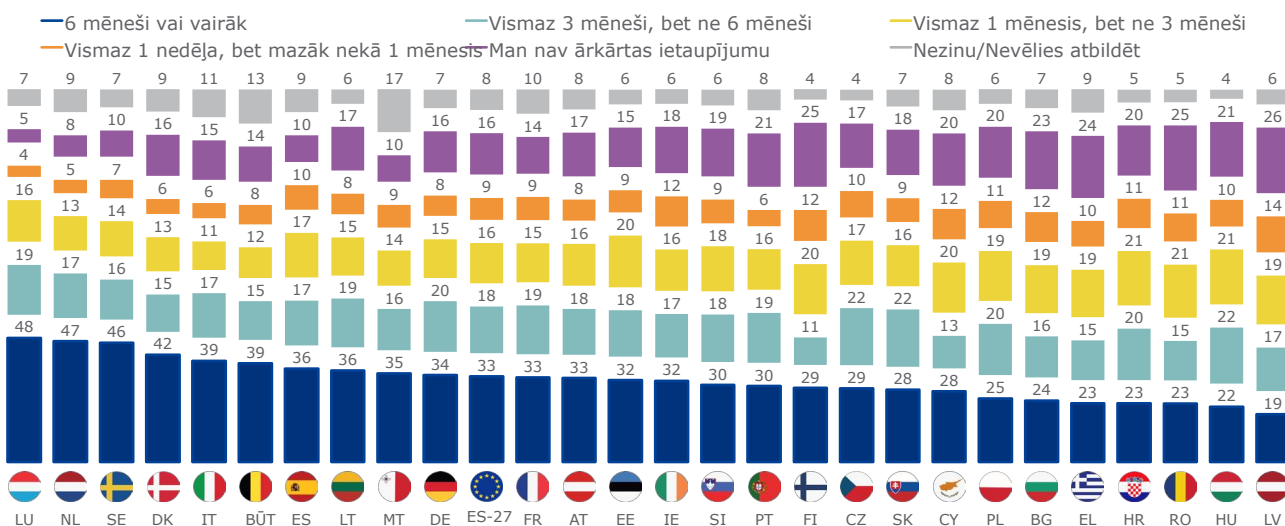

3.2. Padarīt galus satiec

Atbildot uz jautājumu, cik ilgi viņi varētu turpināt segt savus uzturēšanās izdevumus, neaizņemot naudu vai nepārvietojot māju, gadījumā, ja viņi zaudē savu galveno ienākumu avotu, viena trešdaļa respondentu (33 %) atbild, ka tas būtu seši mēneši vai vairāk, pēc tam 18 % respondentu norāda, ka tas būtu vismaz trīs mēneši (bet ne seši mēneši). Gandrīz katrs sestais respondents (16 %) varētu segt uzturēšanās izdevumus vismaz vienu mēnesi (bet ne trīs mēnešus) un 9 % vismaz vienu nedēļu (bet mazāk nekā vienu mēnesi). Visbeidzot, 16 % respondentu atbild, ka viņiem nav ārkārtas ietaupījumu.

Analīze valstu līmenī liecina, ka gandrīz puse respondentu Zviedrijā (46 %), Nīderlandē (47 %) un Luksemburgā (48 %) atbild, ka gadījumā, ja viņi zaudētu savu galveno ienākumu avotu, viņi varētu segt sešus mēnešus vai vairāk no saviem iztikas izdevumiem, neaizņemot naudu vai nepārvietojot māju. Valstīs, kas atrodas diagrammas labajā pusē, puse respondentu sniedz tādu pašu atbildi: 19 % Latvijā, 22 % Ungārijā, 23 % Rumānijā, Horvātijā un Grieķijā. Šajās valstīs vismaz viens no pieciem respondentiem atbild, ka viņiem nav ārkārtas ietaupījumu, piemēram, 26 % Latvijā, 25 % Rumānijā un 24 % Grieķijā; taču arī Somijā šis rādītājs ir augsts (25 %).

Q8 Ja jūs šodien zaudējat savu galveno ienākumu avotu, cik ilgi jūs varat turpināt segt savus uzturēšanās izdevumus, neaizņemot naudu vai nepārvietojot māju? (% pa valstīm)

Bāze: Visi respondenti (n=26 139)

Turpmāk minētās sociāldemogrāfiskās grupas, visticamāk, atbildēs, ka, zaudējot savu galveno ienākumu avotu, tās varētu segt sešus mēnešus vai vairāk no saviem uzturēšanās izdevumiem, neaizņemot naudu vai nepārvietojot māju:

Vīriešiem (37 % salīdzinājumā ar 30 % sievietēm)

- respondenti vecumā no 55 gadiem (40 %); pēc tam šis skaitlis pakāpeniski samazinās pa vecuma grupām (no 34 % personām vecumā no 40 līdz 54 gadiem līdz 17 % personām vecumā no 18 līdz 24 gadiem).

Cilvēki ar augstu izglītības līmeni (43 % salīdzinājumā ar 28 % cilvēku ar zemu izglītības līmeni un 29 % no cilvēkiem ar vidēju izglītības līmeni)

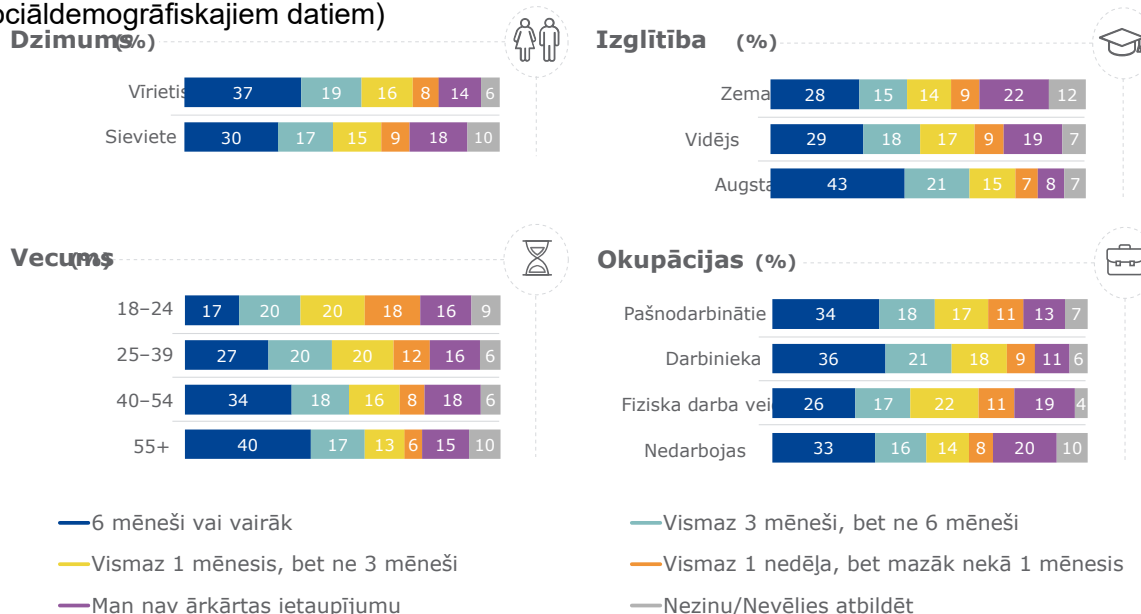
Darba ņēmēji (36 %), kam seko pašnodarbinātie (34 %) un nestrādājošie (33 %) salīdzinājumā ar strādniekiem (26 %).

Savukārt grupas, kurām ir lielāka iespēja, ka tām nebūs ārkārtas uzkrājumu, ir šādas:

- respondenti ar zemu izglītības līmeni (22 %), kam seko respondenti bez vidēja izglītības līmeņa (19 %), salīdzinot ar tiem, kuriem ir augsts izglītības līmenis (8 %).

Darba strādnieki (19 %) un tie, kas nestrādā (20 %), salīdzinot ar pašnodarbinātiem respondentiem (13 %) un darba ņēmējiem (11 %).

Q8 Ja esat zaudējis savu galveno ienākumu avotu šodien, cik ilgi jūs varētu turpināt segt savu uzturēšanās izdevumi, bez naudas aizņemšanās vai pārceļšanās? (% pēc sociāldemogrāfiskajiem datiem)

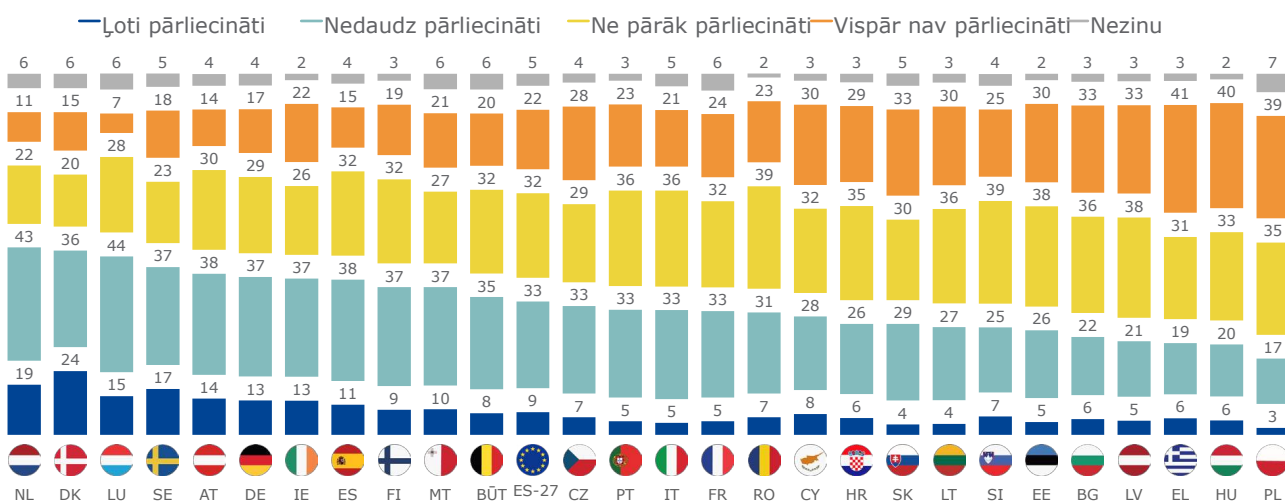
Bāze: Visi respondenti (n=26 139)

3.3. Pensionēšanās plāni

Aptuveni četri no desmit respondentiem visā ES jūtas “ļoti pārliecināti” (9 %) vai “daži pārliecināti” (33 %), ka viņiem būs pietiekami daudz naudas, lai dzīvotu ērti visu pensijas gadu laikā. Tomēr vairākuma sajūta ir viens no neuzticības: 32 % respondentu atbild, ka “nav pārāk pārliecināti”, ka viņiem būs pietiekami daudz naudas, lai dzīvotu ērti visu pensijas gadu laikā, un 22 % respondentu jūtas “nepārliecināti”.

Dalībvalstīs pastāv ievērojamas atšķirības attiecībā uz pensijas plāniem. Īpatsvars, kas jūtas “ļoti” vai “ļoti pārliecināts”, svārstās no zemiem 20 % Polijā līdz 62 % Nīderlandē. Tomēr lielākajā daļā dalībvalstu daļa, kas jūtas “ļoti pārliecināta”, joprojām ir mazāka par 10 %. Turklāt aptuveni pusē dalībvalstu ceturtda daļa vai vairāk respondentu uzskata, ka viņiem būs pietiekami daudz naudas, lai dzīvotu ērti visu pensijas gadu laikā; šis rādītājs kopumā ir visaugstākais Grieķijā (41 %), Ungārijā (40 %) un Polijā (39 %).

Q10 Kopumā, cik pārliecināti jūs esat, ka jums būs pietiekami daudz naudas, lai dzīvotu ērti visu pensijas gadu laikā? (% pa valstīm)

Bāze: Visi respondenti (n=26 139)

Šādas sociāldemogrāfiskās grupas biežāk ziņo, ka jūtas “ļoti” par to, ka tām būs pietiekami daudz naudas, lai dzīvotu ērti visu pensijas gadu laikā:

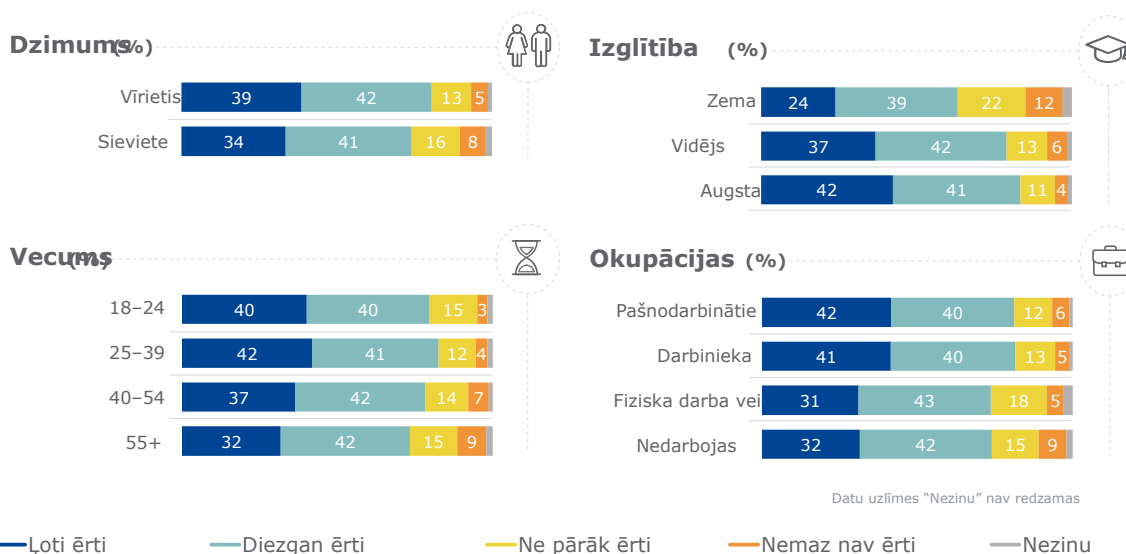
Vīriešiem (81 % salīdzinājumā ar 74 % sievietes)³

- respondenti vecumā līdz 55 gadiem (80 % respondentu vecumā no 18 līdz 24 gadiem, 83 % no cilvēkiem vecumā no 25 līdz 39 gadiem un 78 % respondentu vecumā no 40 līdz 54 gadiem, salīdzinot ar 73 % personu vecumā no 55 gadiem)

Cilvēki ar vidēju (79 %) vai augstu izglītības līmeni (83 %) salīdzinājumā ar 63 % cilvēku ar zemu izglītības līmeni

- pašnodarbinātie respondenti (81 %) un darba ņēmēji (82 %) salīdzinājumā ar 74 % no strādniekiem un tiem, kas nestrādā.

Q10 Kopumā, cik pārliecināti jūs esat, ka jums būs pietiekami daudz naudas, lai dzīvotu ērti visu pensijas gadu laikā? (% pa valstīm)

Bāze: Visi respondenti (n=26 139)

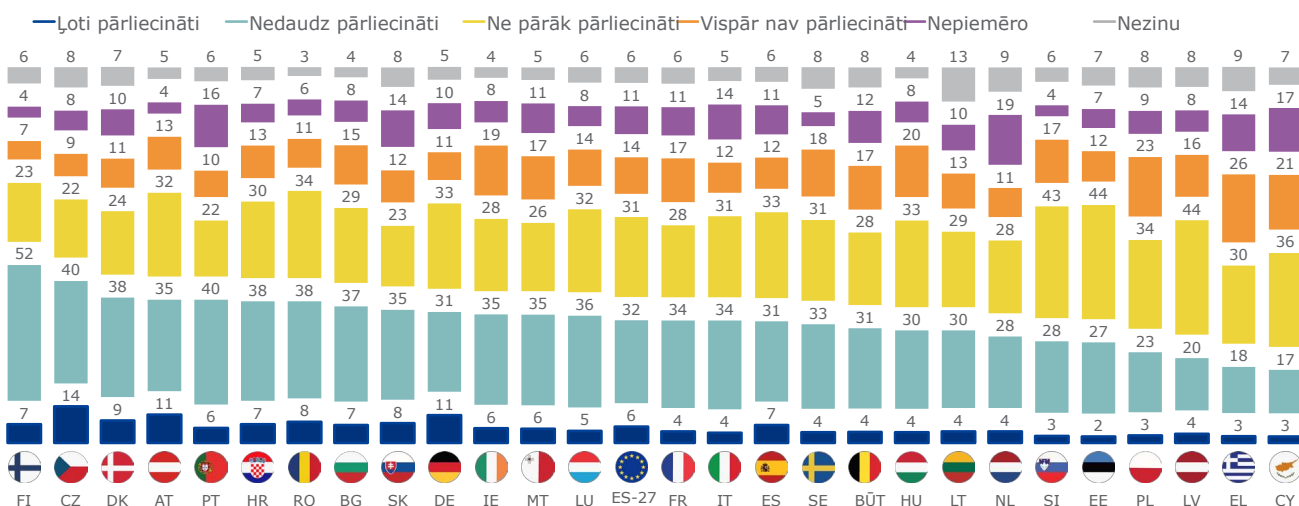
3 Noapaļošanas dēļ diagrammās parādītie procenti ne vienmēr precīzi atbilst tekstā minētajām kopsummām.

4. iedaļa. Investīciju konsultācijas, kas saņemtas no bankas, apdrošinātāja vai finanšu konsultanta

Mazāk nekā četri no desmit respondentiem visā ES jūtas “ļoti pārliecināti” (6 %) vai “ļoti pārliecināti” (32 %) par to, ka ieguldījumu konsultācijas, ko viņi saņem no savas bankas, apdrošinātāja vai finanšu konsultanta, galvenokārt ir viņu interesēs. Tomēr lielāks skaits ziņo, ka jūtas neticami (31 % “nav pārāk pārliecināti” un 14 % “nav pārliecināti”). Katrs desmitais respondents uzskata, ka jautājums neattiecas uz viņu personīgo situāciju, un 6 % respondentu uzskata, ka tas nav zināms.

Valsts līmenī tas, ka ieguldījumu konsultācijas galvenokārt ir viņu interesēs, ir no aptuveni katram piektajam respondentam Kiprā (19 %) un Grieķijā (20 %) līdz sešiem no desmit respondentiem Somijā (60 %).⁴ Turpretī īpatsvars, kas nejūtas pārāk pārliecināts vai vispār nav pārliecināts, svārstās no mazāk nekā trešdaļas Somijā (30 %), Čehijā (31 %) un Portugālē (32 %) līdz sešiem no desmit respondentiem Latvijā un Slovēnijā (abās 60 %).

Q12 Cik jūs esat pārliecināts, ka ieguldījumu konsultācijas, ko saņemat no savas bankas/apdrošinātāja/finanšu konsultanta, galvenokārt ir jūsu interesēs? (% pa valstīm)

Bāze: Visi respondenti (n=26 139)

4 Noapaļošanas dēļ diagrammās parādītie procenti ne vienmēr precīzi atbilst tekstā minētajām kopsummām.

Turpmāk minētās sociāldemogrāfiskās grupas, visticamāk, ziņos, ka “ļoti” jūtas “kaut kas pārlicināts”, ka ieguldījumu konsultācijas, ko tās saņem no savas bankas, apdrošinātāja vai finanšu konsultanta, galvenokārt ir viņu interesēs:

Vīriešiem (42 % salīdzinājumā ar 36 % sievietēm)

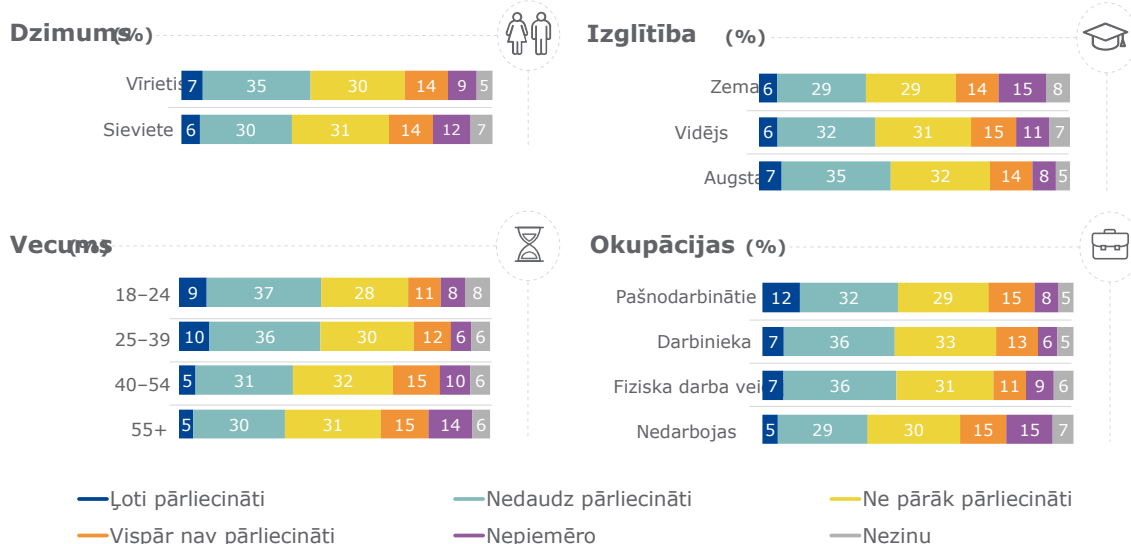
- respondenti vecumā līdz 40 gadiem (46 % respondentu vecumā no 18 līdz 24 gadiem vai vecumā no 25 līdz 39 gadiem salīdzinājumā ar 37 % respondentu vecumā no 40 līdz 54 gadiem un 34 % iedzīvotāju vecumā no 55 gadiem)

Cilvēki ar augstu izglītības līmeni (42 % salīdzinājumā ar 37 % respondentu ar vidēju izglītības līmeni un 34 % respondentu ar zemu izglītības līmeni)

- strādājošie respondenti (44 % pašnodarbinātiem un 43 % darba ņēmējiem un strādniekiem salīdzinājumā ar 34 % no tiem, kas nestrādā).

“Nepiemērojamo” atbilžu īpatsvars ir lielāks nekā vidēji 55 gadus veciem un vecākiem cilvēkiem (15 % salīdzinājumā ar vidēji 11 %), ar zemu izglītības līmeni (15 %) un tiem, kas nestrādā (15 %).

Q12 Cik jūs esat pārlicināts, ka ieguldījumu konsultācijas, ko saņemat no savas bankas/apdrošinātāja/finanšu konsultanta, galvenokārt ir jūsu interesēs? (% pēc sociāldemogrāfiskajiem datiem)

Bāze: Visi respondenti
(n=26 139)

Tehniskās specifikācijas

Laikposmā no 2023. gada 29. marta līdz 5. aprīlim Ipsos European Public Affairs veica Eiropas Komisijas zibensaptaujas Nr. 525 pēc Eiropas Komisijas Finanšu stabilitātes, finanšu pakalpojumu un kapitāla tirgu savienības ģenerāldirektorāta pieprasījuma. Tā ir vispārēja publiska aptauja, ko koordinē Komunikācijas ģenerāldirektorāta Plašsaziņas līdzekļu uzraudzības un Eiropas Komisijas nodaļa. Eiropas Komisijas zibensaptaujas Nr. 525 aptver ES pilsoņus, iedzīvotājus vienā no 27 ES dalībvalstīm un 18 gadus vecus un vecākus iedzīvotājus.

Visas intervijas tika veiktas, izmantojot datorizētas tīmekļa intervijas (CAWI), izmantojot Ipsos tiešsaistes paneļus un to partneru tīklu. Respondenti tika atlasīti no tiešsaistes piekļuves paneļdiskusijām, iepriekš darbā pieņemtu personu grupām, kas piekritušas piedalīties pētniecībā. Atlases kvota tika noteikta, pamatojoties uz vecumu (18–24 gadus veci, 25–34 gadus veci, 35–44 gadus veci, 45–54 gadus veci, 55–64 gadus veci un 65+ gadus veci), dzimumu, izglītības līmeni un ģeogrāfisko reģionu (NUTS1, NUTS 2 vai NUTS 3 atkarībā no valsts lieluma un NUTS reģionu skaita).

Eiropas Komisijas zibensaptaujas 525

Finanšu prasības līmeņa uzraudzība ES

	Interviju skaits	Datumi uz vietas	Iedzīvotāju skaits 18+ (absolūtais skaits)	Iedzīvotāju skaits 18+ (% no ES 27 valstu iedzīvotāju skaita)
ES-27	26139	29.3.2023–5.4.2023	365822635	100.00%
BŪT	1015	29.3.2023–3.4.2023	9289646	2,54 %
BG	1010	29.3.2023–4.4.2023	5650134	1,54 %
CZ	1013	29.3.2023–3.4.2023	8513726	2,33 %
DK	1024	29.3.2023–4.4.2023	4721691	1,29 %
DE	1006	29.3.2023–4.4.2023	69373865	18,96 %
EE	1029	29.3.2023–4.4.2023	1072458	0,29 %
IE	1013	29.3.2023–5.4.2023	3864876	1,06 %
EL	1065	29.3.2023–4.4.2023	8711062	2,38 %
ES	1017	29.3.2023–3.4.2023	39294807	10,74 %
FR	1065	29.3.2023–31.3.2023	53438508	14,61 %
HR	1031	29.3.2023–5.4.2023	3195690	0,87 %
IT	1024	29.3.2023–31.3.2023	49811219	13,62 %
CY	535	29.3.2023–4.4.2023	731677	0,20 %
LV	1018	29.3.2023–4.4.2023	1518893	0,42 %
LT	1024	29.3.2023–4.4.2023	2310067	0,63 %
LU	513	29.3.2023–5.4.2023	522754	0,14 %
HU	1016	29.3.2023–4.4.2023	7981992	2,18 %
MT	532	29.3.2023–4.4.2023	438294	0,12 %
NL	1005	29.3.2023–4.4.2023	14289828	3,91 %
AT	1011	29.3.2023–4.4.2023	7427239	2,03 %
PL	1003	29.3.2023–5.4.2023	30743972	8,40 %
PT	1016	29.3.2023–4.4.2023	8715904	2,38 %
RO	1063	29.3.2023–5.4.2023	15304495	4,18 %
SI	1011	29.3.2023–5.4.2023	1730790	0,47 %
SK	1017	29.3.2023–5.4.2023	4402238	1,20 %
FI	1021	29.3.2023–4.4.2023	4512724	1,23 %
SE	1042	29.3.2023–5.4.2023	8254086	2,26 %

Anketa

PAJAUTĀJIET VISIEM

Q1 Kā jūs vērtētu savas vispārējās zināšanas par finanšu jautājumiem salīdzinājumā ar citiem pieaugušajiem [VALSTIS]?

[VIENA ATBILDE]

Ļoti augsts 1

Diezgan augsts 2

Aptuveni vidēji 3

Diezgan zems 4

Ļoti zems 5

Nezinu 998

PAJAUTĀJIET VISIEM

Intro Nākamā sadaļa ir vairāk kā viktorīna. Jautājumi nav paredzēti, lai jūs noķertu, tāpēc, ja jūs domājat, ka jums ir pareizā atbilde, jūs, iespējams, darāt. Ja jūs nezināt atbildi, vienkārši atzīmējiet lodziņu "Neziniet".

PAJAUTĀJIET VISIEM

Q2 Iedomājieties, ka kāds iepludina EUR 100 krājkontā ar garantēto procentu likmi 2 % gadā. Viņi neveic nekādus turpmākus maksājumus šajā kontā, un viņi neizņem naudu. Cik daudz būs kontā piecu gadu beigās, kad būs veikts procentu maksājums?

[VIENA ATBILDE]

Vairāk nekā EUR 110 1

Tieši 110 EUR 2

Mazāk nekā EUR 110 3

Nezinu 4

PAJAUTĀJIET VISIEM

Q3 Tagad iedomājieties šādu situāciju. Jums tiks dota dāvana EUR 1000 apmērā vienā gadā, un gada laikā inflācija saglabāsies 2 % apmērā. Pēc viena gada, ar 1 000 EUR, jūs varēsiet iegādāties:

[VIENA ATBILDE]

Vairāk, nekā jūs varētu iegādāties šodien 1

Tāda pati summa 2

Mazāk, nekā jūs varētu iegādāties šodien 3

Nezinu 4

PAJAUTĀJIET VISIEM

Q4 Ja procentu likmes pieaug, kas parasti notiks ar obligāciju cenām?

[VIENA ATBILDE]

Tie pieaugs 1

Viņi kritīs 2

Tie paliks tādi paši, jo nav saistības starp obligāciju cenām un procentu likmi 3

Nezinu 4

PAJAUTĀJIET VISIEM

Q5 Kurš no turpmāk minētajiem ir taisnība? Ieguldījums ar lielāku atdevi, visticamāk, būs:

[VIENA ATBILDE]

Riskantāks nekā ieguldījums ar zemāku atdevi 1

Mazāk riskanti nekā ieguldījums ar zemāku atdevi 2

Tikpat riskanti kā ieguldījums ar zemāku atdevi 3

Nezinu 4

PAJAUTĀJIET VISIEM

6. jautājums. Ieguldījums visdažādākajās “uzņēmuma daļās” varētu būt:

[VIENA ATBILDE]

Riskantāks nekā ieguldījums vienā akcijā 1

Mazāk riskanti nekā ieguldījums vienā akcijā 2

Tikpat riskanti kā ieguldījums vienā akcijā 3

Nezinu 4

PAJAUTĀJIET VISIEM

Jautājums. Cik lielā mērā piekrītat vai nepiekrītat turpmāk minētajiem apgalvojumiem?

[VIENA ATBILDE UZ KATRU RINDU] [RANDOMISE 1–3]

Q7_1 Pirms kaut ko iegādāties, es rūpīgi apsveru, vai varu to atļauties

Q7_2 Es sekoju līdzi un kontrolēju savus izdevumus

Q7_3 Es izvirzīju ilgtermiņa finanšu mērķus un cenšos tos sasniegt

[ATBILDES SKALA]

Pilnīgi piekrītu 1

Nedaudz piekrītu 2

Nedaudz nepiekrītu 3

Eiropbarometra zibensaptauja 525

Finanšu pratības līmeņa uzraudzība ES

Pilnīgi nepiekrītu 4

Nezinu 998

PAJAUTĀJIET VISIEM

Q8 Ja jūs šodien zaudējat savu galveno ienākumu avotu, cik ilgi jūs varat turpināt segt savus uzturēšanās izdevumus, neaizņemot naudu vai nepārvietojot māju?

[VIENA ATBILDE]

Man nav ārkārtas ietaupījumu 1

Vismaz 1 nedēļa, bet mazāk nekā 1 mēnesis 2

Vismaz 1 mēnesis, bet ne 3 mēneši 3

Vismaz 3 mēneši, bet ne 6 mēneši 4

6 mēneši vai vairāk 5

Nezinu/Nevēlies atbildēt 998

PAJAUTĀJIET VISIEM

Q9 Kurš no šiem finanšu produktiem jums pašlaik ir vai ir bijis pēdējo divu gadu laikā?

[ATĻAUTAS VAIRĀKAS ATBILDES]

Privāta pensija vai pensijas produkts 1

Dzīvības apdrošināšana 2

Nedzīvības apdrošināšana (piemēram, mājsaimniecības apdrošināšana, mehānisko transportlīdzekļu apdrošināšana) 3

Hipotekārais vai mājokļa aizdevums 4

Cits patēriņa kredīts 5

leguldījumu produkts (fondi, akcijas vai obligācijas) 6

Kriptoalūtas (tostarp kriptoalūta) 7

Neviens no šiem 8

Nezinu/nevēlos atbildēt 998

PAJAUTĀJIET VISIEM

Q10 Kopumā, cik pārliecināti jūs esat, ka jums būs pietiekami daudz naudas, lai dzīvotu ērti visu pensijas gadu laikā?

[VIENA ATBILDE]

Ļoti pārliecināti 1

Nedaudz pārliecināti 2

Ne pārāk pārliecināti 3

Vispār nav pārliecināti 4

Eiropbarometra zibensaptauja 525

Finanšu pratības līmeņa uzraudzība ES

Nezinu 998

PAJAUTĀJIET VISIEM

Q11 Cik ērti jūs izmantojat digitālos finanšu pakalpojumus, piemēram, internetbanku vai mobilos maksājumus [INFO BUTTON: Digitālie finanšu pakalpojumi ir finanšu pakalpojumi, ko piedāvā vai veicina tehnoloģiju/digitālo risinājumu izmantošana, piemēram, mobilās/tīmekļa bankas lietojumprogrammas, digitālie rīki budžeta plānošanai vai zibmaksājumu pakalpojumi]?

[VIENA ATBILDE]

Ļoti ērti 1

Diezgan ērti 2

Ne pārāk ērti 3

Nemaz nav ērti 4

Nezinu 998

PAJAUTĀJIET VISIEM

Q12 Cik jūs esat pārliecināts, ka ieguldījumu konsultācijas, ko saņemat no savas bankas/apdrošinātāja/finanšu konsultanta, galvenokārt ir jūsu interesēs?

[VIENA ATBILDE]

Ļoti pārliecināti 1

Nedaudz pārliecināti 2

Ne pārāk pārliecināti 3

Vispār nav pārliecināti 4

Nepiemēro 997

Nezinu

Eiropas Komisijas zibensaptaujas 525

Finanšu prasības līmeņa uzraudzība ES

Datu pielikums

Eiropbarometra zibensaptauja 525

Finanšu pratības līmeņa uzraudzība ES

Q1 Kā jūs vērtētu savas vispārējās zināšanas par finanšu jautājumiem salīdzinājumā ar citiem pieaugušajiem [VALSTIS]?

	Ļoti augsts	Diezgan augsts	Aptuveni vidēji	Diezgan zems	Ļoti zems	Nezinu
ES-27	5	25	52	12	4	1
BŪT	3	26	51	14	4	2
BG	5	25	62	5	2	1
CZ	3	28	58	8	2	1
DK	6	25	57	9	3	2
DE	6	21	56	13	4	1
EE	5	26	53	12	2	2
IE	6	24	58	9	3	1
EL	5	24	52	12	6	1
ES	6	24	53	11	5	0
FR	8	34	42	10	3	3
HR	5	24	62	6	2	1
IT	3	15	54	19	8	1
CY	3	26	54	11	4	1
LV	2	22	57	14	3	1
LT	4	29	53	11	2	1
LU	6	30	52	10	2	1
HU	2	19	65	10	4	0
MT	4	17	63	9	4	3
NL	5	29	56	8	2	1
AT	4	15	58	15	6	4
PL	6	34	46	10	2	2
PT	3	13	67	11	5	2
RO	8	43	41	6	1	0
SI	4	21	62	11	2	1
SK	4	25	60	8	2	1
FI	6	33	49	11	1	1
SE	4	25	56	12	3	0

Eiropbarometra zibensaptauja Nr. 525 — finanšpratības līmeņa uzraudzība ES

Lauka darbs: 29/3–5/4/2023/(%) Bāze: N=26 139 — visi respondenti

Q2 Iedomājieties, ka kāds ieskaita [EUR 100] krājkontā ar garantēto procentu likmi 2 % gadā. Viņi neveic nekādus turpmākus maksājumus šajā kontā, un viņi neizņem naudu. Cik daudz būs kontā piecu gadu beigās, kad būs veikts procentu maksājums?

	Vairāk nekā [EUR 110]	Tieši [EUR 110]	Mazāk nekā [EUR 110]	Nav know
ES-27	45	30	19	6
BŪT	44	27	22	6
BG	40	32	21	8
CZ	40	31	24	5
DK	50	23	20	7
DE	56	29	11	4
EE	49	34	12	5
IE	47	32	18	3
EL	44	31	17	8
ES	37	37	17	9
FR	47	28	20	5
HR	41	40	15	5
IT	39	32	24	5
CY	46	32	17	5
LV	40	38	17	6
LT	38	41	15	6
LU	56	29	11	4
HU	44	29	23	5
MT	43	38	15	5
NL	59	24	15	3
AT	44	31	20	5
PL	36	27	25	12
PT	35	39	19	7
RO	38	32	23	7
SI	44	29	19	8
SK	40	36	20	5
FI	50	28	17	4
SE	57	21	19	4

Eiropas Komisija zibensaptauja Nr. 525 — finanšpratības līmeņa uzraudzība ES

Lauka darbs: 29/3–5/4/2023/(%) Bāze: N=26 139 — visi respondenti

Eiropbarometra zibensaptauja 525

Finanšu pratības līmeņa uzraudzība ES

Q3 Tagad iedomājieties šādu situāciju. Jums tiks dota dāvana [EUR 1000] apmērā viena gada laikā, un gada laikā inflācija saglabāsies 2 % apmērā. Viena gada laikā ar [EUR 1000] jūs varēsiet iegādāties:

	Vairāk, nekā jūs varētu iegādāties šodien	Tāda pati summa	Mazāk, nekā jūs varētu iegādāties šodien	Nezinu
ES-27	7	22	65	6
BŪT	7	19	68	7
BG	4	27	64	5
CZ	9	19	65	6
DK	11	12	69	9
DE	7	19	68	6
EE	6	7	84	4
IE	11	23	61	5
EL	6	32	55	8
ES	8	24	61	7
FR	8	24	61	7
HR	6	18	71	4
IT	7	28	59	7
CY	7	37	48	8
LV	11	15	69	5
LT	7	7	79	7
LU	7	18	72	4
HU	5	16	75	4
MT	4	25	64	7
NL	6	15	75	4
AT	7	15	73	5
PL	6	18	68	8
PT	9	32	55	5
RO	9	26	58	7
SI	4	14	78	5
SK	4	19	72	5
FI	4	6	84	6
SE	10	15	67	9

Eiropbarometra zibensaptauja Nr. 525 — finanšpratības līmeņa uzraudzība ES

Lauka darbs: 29/3–5/4/2023/(%) Bāze: N=26 139 — visi respondenti

Q4 Ja procentu likmes pieaug, kas parasti notiks ar obligāciju cenām?

	Tie pieaugs	Viņi kritīs	Tie paliks tādi paši, jo nav saistības starp obligāciju cenām un procentu likmi.	Nezinu
ES-27	29	20	23	28
BŪT	26	16	27	31
BG	32	20	23	26
CZ	28	21	31	21
DK	22	37	19	22
DE	21	21	21	37
EE	29	22	21	28
IE	25	24	26	24
EL	27	22	21	31
ES	38	18	19	26
FR	29	13	29	29
HR	25	22	32	21
IT	29	26	21	24
CY	19	21	23	37
LV	25	14	30	31
LT	22	18	29	31
LU	33	13	28	26
HU	31	22	28	20
MT	20	24	33	24
NL	24	25	23	29
AT	22	21	28	29
PL	37	22	19	23
PT	48	12	22	18
RO	41	14	32	13
SI	28	26	23	24
SK	22	27	30	22
FI	32	15	21	32
SE	18	22	25	35

Eiropbarometra zibensaptauja Nr. 525 — finanšpratības līmeņa uzraudzība ES

Lauka darbs: 29/3–5/4/2023/(%) Bāze: N=26 139 — visi respondenti

Q5 Kurš no turpmāk minētajiem ir taisnība? Ieguldījums ar lielāku atdevi, visticamāk, būs:

	Riskantāks nekā ieguldījums ar zemāku atdevi	Mazāk riskanti nekā ieguldījums ar zemāku atdevi	Tikpat riskanti kā ieguldījums ar zemāku atdevi	Nezinu
ES-27	66	9	15	10
BŪT	65	8	13	14
BG	60	11	21	8
CZ	74	6	13	7
DK	76	7	8	10
DE	60	12	16	13
EE	71	7	15	8
IE	75	7	14	5
EL	69	10	12	9
ES	69	14	10	8
FR	68	9	13	10
HR	61	8	22	9
IT	68	9	17	6
CY	69	8	12	11
LV	61	7	23	9
LT	58	7	20	15
LU	66	6	14	14
HU	74	7	14	5
MT	74	5	11	11
NL	67	7	16	10
AT	60	9	17	14
PL	57	9	17	17
PT	75	5	15	5
RO	58	7	30	5
SI	73	7	13	7
SK	72	6	18	4
FI	79	8	7	7
SE	76	6	8	10

Eiropas Komisijas zibensaptaujas Nr. 525 — finanšprātības līmeņa uzraudzība ES

Lauka darbs: 29/3–5/4/2023/(%) Bāze: N=26 139 — visi respondenti

6. jautājums. Ieguldījums visdažādākajās “uzņēmuma daļās” varētu būt:

	Riskantāks nekā ieguldījums vienā akcijā	Mazāk riskanti nekā ieguldījums vienā akcijā	Tikpat riskanti kā ieguldījums vienā akcijā	Nezinu
ES-27	15	56	14	15
BŪT	9	63	11	17
BG	14	51	18	18
CZ	12	59	13	17
DK	11	68	10	11
DE	11	64	10	16
EE	8	74	12	6
IE	13	60	17	10
EL	19	41	15	25
ES	23	51	12	15
FR	13	53	17	17
HR	17	53	20	10
IT	15	55	13	18
CY	21	43	14	22
LV	8	56	24	12
LT	8	63	18	11
LU	6	64	16	15
HU	23	44	18	15
MT	12	58	14	17
NL	6	73	7	14
AT	10	63	16	11
PL	16	54	17	13
PT	24	49	18	9
RO	20	45	24	12
SI	14	68	9	9
SK	16	52	22	10
FI	7	77	9	8
SE	12	60	11	18

Eiropas Komisijas zibensaptaujas Nr. 525 — finanšprātības līmeņa uzraudzība ES

Lauka darbs: 29/3–5/4/2023/(%) Bāze: N=26 139 — visi respondenti

Q7_1 Cik lielā mērā piekrītat vai nepiekrītat turpmāk minētajiem apgalvojumiem?

Pirms kaut ko pārku, es rūpīgi apsveru, vai varu to atļauties

	Pilnīgi piekrītu	Nedaudz piekrītu	Nedaudz nepiekrītu	Pilnīgi nepiekrītu	Nezinu
ES-27	51	41	6	2	0
BŪT	46	44	7	2	1
BG	54	37	5	4	0
CZ	48	45	6	1	0
DK	46	42	10	3	0
DE	50	39	8	2	1
EE	36	53	10	2	0
IE	58	34	6	3	0
EL	81	17	2	0	0
ES	51	39	8	1	1
FR	50	42	6	1	0
HR	55	37	7	1	0
IT	54	41	5	1	0
CY	79	19	2	0	0
LV	46	46	6	2	1
LT	45	45	9	1	1
LU	49	43	7	1	1
HU	49	45	5	1	0
MT	73	23	3	1	0
NL	48	41	7	4	0
AT	50	40	7	2	0
PL	42	50	7	1	1
PT	45	52	2	0	1
RO	65	32	2	1	0
SI	56	35	8	1	1
SK	42	50	6	1	1
FI	38	48	11	4	0
SE	52	40	7	2	0

Eiropas Komisijas zibensaptaujas Nr. 525 — finanšprasības līmeņa uzraudzība ES

Lauka darbs: 29/3–5/4/2023/(%) Bāze: N=26 139 — visi respondenti

Q7_2 Cik lielā mērā piekrītat vai nepiekrītat turpmāk minētajiem apgalvojumiem?

ES sekoju līdzī un kontrolēju savus izdevumus

	Pilnīgi piekrītu	Nedaudz piekrītu	Nedaudz nepiekrītu	Pilnīgi nepiekrītu	Nezinu
ES-27	49	43	6	2	1
BŪT	43	45	8	3	1
BG	65	27	5	4	0
CZ	54	41	4	1	1
DK	55	35	7	3	0
DE	57	38	4	1	1
EE	31	52	12	5	0
IE	42	47	8	3	1
EL	50	38	7	3	2
ES	48	43	7	1	0
FR	46	47	5	1	0
HR	60	34	5	1	0
IT	47	44	7	1	0
CY	50	40	7	3	1
LV	38	50	8	3	1
LT	38	50	9	2	1
LU	50	44	5	1	0
HU	49	44	6	1	0
MT	49	42	7	2	0
NL	49	37	10	4	1
AT	56	37	5	1	1
PL	42	50	6	2	1
PT	31	55	11	2	0
RO	57	38	3	2	0
SI	61	32	6	1	1
SK	43	49	7	2	0
FI	16	33	26	24	1
SE	58	36	5	1	1

Eiropas Komisijas zibensaptaujas Nr. 525 — finanšprasības līmeņa uzraudzība ES

Lauka darbs: 29/3–5/4/2023/(%) Bāze: N=26 139 — visi respondenti

Q7_3 Cik lielā mērā piekrītat vai nepiekrītat turpmāk minētajiem apgalvojumiem?

ES izvirzīju ilgtermiņa finanšu mērķus un cenšos tos sasniegt

	Pilnīgi piekrītu	Nedaudz piekrītu	Nedaudz nepiekrītu	Pilnīgi nepiekrītu	Nezinu
ES-27	21	50	20	6	3
BŪT	18	50	20	8	4
BG	26	46	17	10	2
CZ	18	52	24	4	2
DK	18	52	18	9	4
DE	26	47	18	6	2
EE	12	53	24	6	5
IE	19	49	20	10	2
EL	26	52	12	6	5
ES	21	45	27	5	2
FR	18	52	19	7	4
HR	24	52	15	9	1
IT	16	51	23	6	4
CY	38	43	14	3	3
LV	13	46	25	8	8
LT	16	52	24	5	3
LU	20	50	22	7	1
HU	20	51	19	7	2
MT	29	47	15	5	4
NL	25	47	16	8	3
AT	27	47	20	5	1
PL	16	55	18	6	5
PT	19	58	17	2	4
RO	30	56	9	3	2
SI	34	47	13	5	1
SK	16	53	22	8	2
FI	13	50	25	12	1
SE	30	51	13	4	2

Eiropas Komisijas zibensaptaujas Nr. 525 — finanšprasības līmeņa uzraudzība ES

Lauka darbs: 29/3–5/4/2023/(%) Bāze: N=26 139 — visi respondenti

Q8 Ja jūs šodien zaudējat savu galveno ienākumu avotu, cik ilgi jūs varat turpināt segt savus uzturēšanās izdevumus, neaizņemot naudu vai nepārvietojot māju?

	Man nav ārkārtas ietaupījumu	Vismaz 1 nedēļa, bet mazāk nekā 1 mēnesis	Vismaz 1 mēnesis, bet ne 3 mēneši	Vismaz 3 mēneši, bet ne 6 mēneši	6 mēneši vai vairāk	Nezinu/ Nevēlies atbildēt
ES-27	16	9	16	18	33	8
BŪT	14	8	12	15	39	13
BG	23	12	19	16	24	7
CZ	17	10	17	22	29	4
DK	16	6	13	15	42	9
DE	16	8	15	20	34	7
EE	15	9	20	18	32	6
IE	18	12	16	17	32	6
EL	24	10	19	15	23	9
ES	10	10	17	17	36	9
FR	14	9	15	19	33	10
HR	20	11	21	20	23	5
IT	15	6	11	17	39	11
CY	20	12	20	13	28	8
LV	26	14	19	17	19	6
LT	17	8	15	19	36	6
LU	5	4	16	19	48	7
HU	21	10	21	22	22	4
MT	10	9	14	16	35	17
NL	8	5	13	17	47	9
AT	17	8	16	18	33	8
PL	20	11	19	20	25	6
PT	21	6	16	19	30	8
RO	25	11	21	15	23	5
SI	19	9	18	18	30	6
SK	18	9	16	22	28	7
FI	25	12	20	11	29	4
SE	10	7	14	16	46	7

Eiropas Komisija
Eiropas Komisija Nr. 525 — finanšprasības līmeņa uzraudzība ES

Lauka darbs: 29/3–5/4/2023/(%) Bāze: N=26 139 — visi respondenti

Q9 Kurš no šiem finanšu produktiem jums pašlaik ir vai ir bijis pēdējo divu gadu laikā? [VAIRĀKAS ATBILDES]

	Privāta pensija vai pensijas produkts	Dzīvības apdrošināšana	Nedzīvības apdrošināšana (piemēram, mājsaimniecības apdrošināšana, mehāniskā transportlīdzekļu apdrošināšana)	Hipotekārais vai mājokļa aizdevums	Cits patēriņa kredīts	Ieguldījumu produkts (fondi, akcijas vai obligācijas)	Kriptovalūtas (tostarp kriptovalūta)	Neviens no šiem	Nezinu / nevēlos atbildēt
ES-27	22	31	46	20	14	24	6	21	3
BŪT	37	28	52	27	14	27	9	17	4
BG	19	17	37	9	31	9	11	23	3
CZ	40	42	39	15	15	24	14	19	4
DK	52	34	67	35	17	35	7	9	3
DE	21	25	59	17	10	33	6	19	3
EE	31	23	45	20	17	24	12	18	3
IE	40	36	40	25	17	18	8	20	4
EL	8	16	30	19	13	12	9	32	5
ES	23	29	50	29	18	23	4	18	3
FR	20	44	41	19	12	19	4	21	3
HR	8	26	30	11	24	15	16	28	2
IT	20	20	31	15	9	28	4	30	4
CY	14	33	37	24	15	10	10	29	2
LV	23	23	38	10	18	9	10	28	3
LT	24	34	41	13	14	14	11	20	3
LU	41	39	54	42	20	37	13	11	5
HU	18	32	44	15	15	20	6	24	2
MT	23	25	42	21	5	32	8	22	6
NL	31	24	64	42	6	20	11	13	3
AT	21	37	59	16	7	24	10	17	5
PL	10	58	44	15	21	15	6	16	2
PT	19	27	46	25	19	21	9	19	6
RO	33	23	41	12	23	16	8	21	2

Eiropas Komisijas zibensaptaujas 525

Finanšu prasmes līmeņa uzraudzība ES

SI	17	42	40	14	18	17	17	19	3
SK	15	39	37	21	19	26	7	23	3
FI	11	25	48	25	28	36	9	17	3
SE	33	24	57	30	13	46	5	16	5

Eiropas Komisijas zibensaptaujas Nr. 525 — finanšu prasmes līmeņa uzraudzība ES

Lauka darbs: 29/3–5/4/2023/(%) Bāze: N=26 139 — visi respondenti

Eiropas Komisijas zibensaptaujas 525

Finanšu prātības līmeņa uzraudzība ES

Q10 Kopumā, cik pārliecināti jūs esat, ka jums būs pietiekami daudz naudas, lai dzīvotu ērti visu pensijas gadu laikā?

	Ļoti pārliecināti	Nedaudz pārliecināti	Ne pārāk pārliecināti	Vispār nav pārliecināti	Nezinu
ES-27	9	33	32	22	5
BŪT	8	35	32	20	6
BG	6	22	36	33	3
CZ	7	33	29	28	4
DK	24	36	20	15	6
DE	13	37	29	17	4
EE	5	26	38	30	2
IE	13	37	26	22	2
EL	6	19	31	41	3
ES	11	38	32	15	4
FR	5	33	32	24	6
HR	6	26	35	29	3
IT	5	33	36	21	5
CY	8	28	32	30	3
LV	5	21	38	33	3
LT	4	27	36	30	3
LU	15	44	28	7	6
HU	6	20	33	40	2
MT	10	37	27	21	6
NL	19	43	22	11	6
AT	14	38	30	14	4
PL	3	17	35	39	7
PT	5	33	36	23	3
RO	7	31	39	23	2
SI	7	25	39	25	4
SK	4	29	30	33	5
FI	9	37	32	19	3
SE	17	37	23	18	5

Eiropas Komisijas zibensaptaujas Nr. 525 — finanšprātības līmeņa uzraudzība ES

Lauka darbs: 29/3–5/4/2023/(%) Bāze: N=26 139 — visi respondenti

Q11 Cik ērti jūs izmantojat digitālos finanšu pakalpojumus, piemēram, internetbanku vai mobilo maksājumus?

	Ļoti ērti	Diezgan ērti	Ne pārāk ērti	Nemaz nav ērti	Nezinu
ES-27	36	41	14	7	2
BŪT	32	49	13	5	1
BG	42	33	14	8	3
CZ	55	36	5	4	2
DK	48	45	5	2	1
DE	44	37	11	6	2
EE	50	39	8	3	1
IE	45	34	10	11	1
EL	28	35	16	20	2
ES	23	43	23	8	2
FR	25	44	21	10	1
HR	56	28	9	5	2
IT	22	49	19	8	3
CY	38	36	18	8	1
LV	36	53	9	2	1
LT	58	33	6	2	1
LU	28	57	11	3	1
HU	40	38	12	7	3
MT	49	26	14	10	2
NL	52	40	5	2	1
AT	57	28	7	5	2
PL	40	47	7	4	2
PT	20	45	22	9	4
RO	44	36	12	5	2
SI	44	32	15	9	1
SK	50	38	7	4	2
FI	69	26	3	2	1
SE	58	32	5	2	2

Eiropas Komisijas zibensaptaujas Nr. 525 — finanšprasmes līmeņa uzraudzība ES

Lauka darbs: 29/3–5/4/2023/(%) Bāze: N=26 139 — visi respondenti

Eiropas Komisijas zibensaptaujas 525

Finanšu prātības līmeņa uzraudzība ES

Q12 Cik jūs esat pārliecināts, ka ieguldījumu konsultācijas, ko saņemat no savas bankas/apdrošinātāja/finansu konsultanta, galvenokārt ir jūsu interesēs?

	Ļoti pārliecināti	Nedaudz pārliecināti	Ne pārāk pārliecināti	Vispār nav pārliecināti	Nepiemēro	Nezinu
ES-27	6	32	31	14	11	6
BŪT	4	31	28	17	12	8
BG	7	37	29	15	8	4
CZ	14	40	22	9	8	8
DK	9	38	24	11	10	7
DE	11	31	33	11	10	5
EE	2	27	44	12	7	7
IE	6	35	28	19	8	4
EL	3	18	30	26	14	9
ES	7	31	33	12	11	6
FR	4	34	28	17	11	6
HR	7	38	30	13	7	5
IT	4	34	31	12	14	5
CY	3	17	36	21	17	7
LV	4	20	44	16	8	8
LT	4	30	29	13	10	13
LU	5	36	32	14	8	6
HU	4	30	33	20	8	4
MT	6	35	26	17	11	5
NL	4	28	28	11	19	9
AT	11	35	32	13	4	5
PL	3	23	34	23	9	8
PT	6	40	22	10	16	6
RO	8	38	34	11	6	3
SI	3	28	43	17	4	6
SK	8	35	23	12	14	8
FI	7	52	23	7	4	6
SE	4	33	31	18	5	8

Eiropas Komisijas zibensaptaujas Nr. 525 — finanšprātības līmeņa uzraudzība ES

Lauka darbs: 29/3–5/4/2023/(%) Bāze: N=26 139 — visi respondenti

Finanšu zināšanu vērtējums — pareizo atbilžu skaits uz pieciem finanšu zināšanu jautājumiem (Q2, Q3, Q4, Q5, Q6)

	Zems punktu skaits (0 vai 1 pareizas atbildes)	Vidējs vērtējums (2 vai 3 pareizas atbildes)	Augsts punktu skaits (4 vai 5 pareizas atbildes)
ES-27	24	50	26
BŪT	26	44	30
BG	26	54	20
CZ	21	54	25
DK	15	45	40
DE	22	46	32
EE	13	47	39
IE	22	47	31
EL	29	52	19
ES	27	54	19
FR	25	51	25
HR	22	55	24
IT	26	49	25
CY	30	51	19
LV	25	55	20
LT	21	54	25
LU	24	43	33
HU	17	61	22
MT	19	54	26
NL	18	39	43
AT	22	50	28
PL	25	55	20
PT	28	56	16
RO	30	57	13
SI	15	49	36
SK	20	53	27
FI	11	49	40
SE	19	47	34

Eiropbarometra zibensaptauja Nr. 525 — finanšpratības līmeņa uzraudzība ES

Lauka darbs: 29/3–5/4/2023/(%) Bāze: N=26 139 — visi respondenti

Finansiālās rīcības vērtējums — “finansiāli gudru” uzvedības gadījumu skaits saistībā ar produktu izvēli, izdevumu uzskaiti un centieniem sasniegt finanšu mērķus (7. ceturksnis)

	Zems punktu skaits (piekrīt ar ne vairāk kā 1 paziņojumu)	Vidējs vērtējums (piekrīt ar 2 paziņojumiem)	Augsts punktu skaits (piekrītu visiem apgalvojumiem)
ES-27	8	28	65
BŪT	11	28	61
BG	9	24	67
CZ	7	29	64
DK	11	27	62
DE	6	29	65
EE	14	32	54
IE	9	31	60
EL	7	23	71
ES	10	30	60
FR	7	29	65
HR	7	22	71
IT	7	30	62
CY	4	24	72
LV	11	37	52
LT	13	25	62
LU	8	27	65
HU	6	28	66
MT	6	23	71
NL	12	25	63
AT	8	26	67
PL	9	27	65
PT	8	23	69
RO	4	14	82
SI	8	19	73
SK	8	29	63
FI	32	32	36
SE	7	21	73

Eiropas Komisija Nr. 525 — finanšpratības līmeņa uzraudzība ES

Lauka darbs: 29/3–5/4/2023/(%) Bāze: N=26 139 — visi respondenti

Kopējais finanšprasmes vērtējums — finanšu zināšanu un finanšu uzvedības vērtējuma summa (ar vienādu svērumu katram vērtējumam)

	Zems vērtējums (score &=5)	Vidējs vērtējums (score > 5 un &9)	Augsts punktu skaits (9. vai 10. rezultāts)
ES-27	18	64	18
BŪT	22	58	20
BG	20	65	15
CZ	16	66	17
DK	16	57	27
DE	16	61	24
EE	16	61	23
IE	17	64	19
EL	19	65	16
ES	22	65	13
FR	18	64	17
HR	16	65	20
IT	19	64	18
CY	19	66	15
LV	24	65	11
LT	19	65	16
LU	15	62	23
HU	12	72	16
MT	13	67	20
NL	15	56	28
AT	17	62	21
PL	20	65	15
PT	19	71	11
RO	14	74	12
SI	12	61	27
SK	17	63	20
FI	27	56	17
SE	14	59	27

Eiropas Komisija Nr. 525 — finanšprasmes līmeņa uzraudzība ES

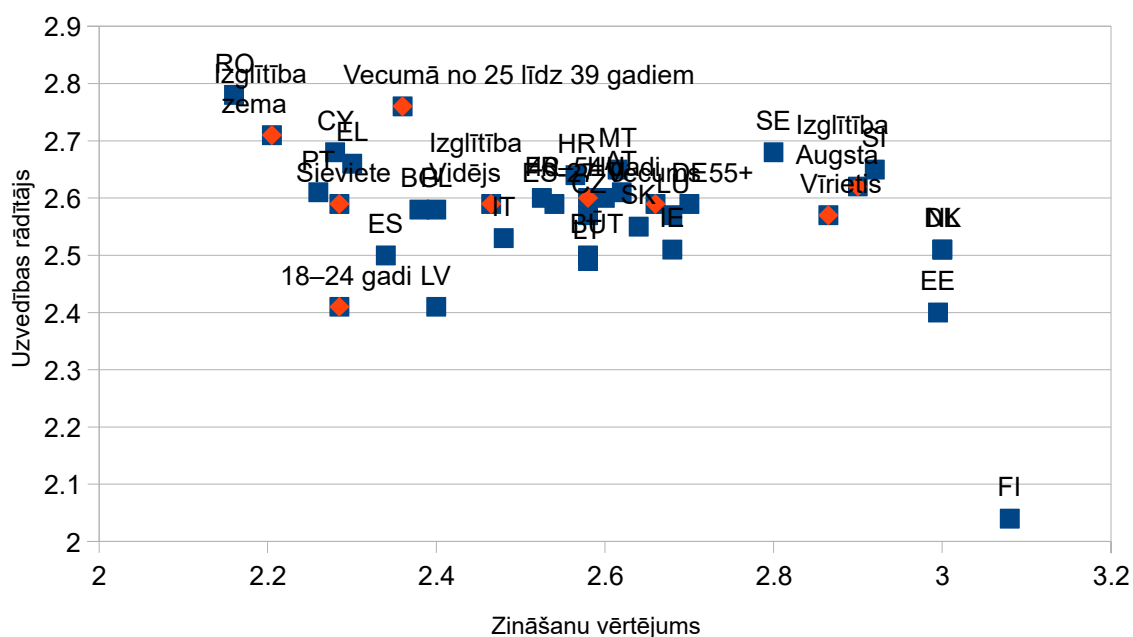
Lauka darbs: 29/3–5/4/2023/(%) Bāze: N=26 139 — visi respondenti

Komentāri

(Pjērs Dieumegards)

Dīvaina korelācija starp abām zināšanām un uzvedības rādītājiem

Lai iegūtu zināšanas un uzvedības rādītājus, katrai grupai var pievienot piezīmi. Šis reitings ir vidējais grupas punktu skaits.

Nav statistiskas korelācijas starp finanšu zināšanu vērtējumu un finanšu uzvedības vērtējumu, un, ja ir korelācija, tā ir negatīva ($R^2=0,2$, tāpēc korelācijas koeficients ir $-0,45$). Tas nozīmētu, ka jo vairāk grupai ir labas finanšu zināšanas, jo mazāk piesardzīga ir. Tas ir dīvaini, un var domāt, ka uzdotie jautājumi nav vissvarīgākie, lai izprastu cilvēku finansiālās prasmes. Abiem dzimumiem ir vienāds uzvedības rādītājs, bet vīriešu dzimumam ir labāks zināšanu rādītājs.

Daži jautājumi, iespējams, tika sajaukti daudziem indivīdiem.

Piemēram, 2. jautājumā bija jāpārbauda salikto procentu izpratne, t. i., ka katru gadu saņemtie procenti tiek pieskaitīti kapitālam, lai aprēķinātu procentus par nākamo gadu. Jautājums bija "Cik daudz būtu kontā piecu gadu beigās, kad būs veikts procentu maksājums?". Šajā jautājumā procenti tiek maksāti soda beigās pēc tam, kad ir norādīts piecu gadu termiņš. Ir saprotams, ka

respondenti neiztēlojas, ka šis maksājums ir ikgadējs. Turklāt, ņemot vērā saliktos procentus, galīgā summa ir EUR 1104, nevis EUR 1100: atšķirība ir minimāla.

Tāpat attiecībā uz 4. jautājumu, kas attiecas uz saikni starp obligāciju cenām un inflāciju, personai, kurai nav obligāciju, bija grūti atbildēt, un tas attiecas uz ļoti lielu Eiropiešu daļu.

Atšķirības no citiem Eiropas Komisijas aptaujām

Sociālo grupu izkliede ir tāda pati kā valstu izkliede, kas atšķiras no daudzu Eiropas Komisijas aptauju rezultātiem.

Zināšanu vērtējums parāda atšķirības sociālajās klasēs: rezultāts ir augstāks cilvēkiem ar augstāko izglītību un senioriem.

Neraugoties uz zemo zināšanu līmeni, uzvedības rādītāji ir labāki attiecībā uz mazizglītotiem cilvēkiem, kuriem nav augstu ienākumu un kuriem jāpievērš uzmanība, cilvēkiem, kuri dzīvo dzīvē (25–39 gadi), kā arī nabadzīgām valstīm, piemēram, Rumānijai un Grieķijai.

Atšķirībā no daudzām Eiropas Komisijas aptaujām tā patiesībā nav sabiedriskās domas aptauja par to, kas būtu jādara valsts iestādēm, bet gan aptauja par zināšanām un individuālo (finansiālo) rīcību attiecībā uz sabiedrību, kurā dzīvo. Ir normāli, ka atšķirības starp sociālajām grupām ir tik svarīgas kā valstu viedokļi (vai atšķirības starp valstu atzinumiem nepārsniedz sociālo grupu viedokļu atšķirības).